БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 176 (19.847). • 1987 йил 1 август, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 30 июль куни бўлиб ўтган мажлисида атом станциялари технологик жараёнларини автомат тарзда ғоят пухта бошқариш системаларини яратиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ушбу масала юзасидан қабул қилинган қарорида АЭС иши хавфсизлигини янада оширишни таъминловчи юксак техник даражадаги бошқариш системаларини ишлаб чиқишга қаратилган чоралар комплекси белгилаб берилди.

Аҳоли соғлиғига таъсир кўрсатувчи санитария ва экология вазияти, меҳнат шароитлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу соҳадаги ишларнинг аҳволини яхшилаш ғоят зарурлиги таъкидланди. Атмосфера ва сув ҳавзаларининг булғанишига қарши кураш, саноат объектлари ва бошқа объектларни лойиҳалаш, қуриш ва реконструкция қилишда санитария нормалари ва қоидаларига оғишмай риоя этиш, ишчилар, хизматчилар ва колхозчилар меҳнат шароитларини изчиллик билан яхшилаб бориш ҳозир ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ эътибор беришни ва ҳамманинг куч-ғайрат сарфлашини тақозо қилиши уқтирилди. СССР Министрлар Совети ана шу мақсадларда экологик ва санитария-гигиена вазиятини яхшилаш борасида биринчи навбатдаги чоралар комплексини амалга ошириши ҳамда ўн учинчи беш йилликда ва 2005-йилгача бўлган истиқболда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва СССР табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш давлат программасини ишлаб чиқиш юзасидан зарур ишларни ўтказиши маълумот учун қабул қилинди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг КХРП Марказий Комитети Бош секретари, КХР Давлат Кенгашининг раиси Хенг Самрин билан суҳбати якунларини маъқуллади, шу суҳбат чоғида томонлар КПСС билан КХРП, Совет халқи билан Кампучия халқи ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш сари икки ёқлама интилишни таъкидладилар. Совет Иттифоқи КХР раҳбарларининг миллий яраш йўлини қўллаб-қувватлаётганлиги ва Кампучия проблемаси сиёсий йўл билан адолатли бартараф этилишига ҳамма чоралар билан кўмак беришга тайёрлиги таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида А. Ф. Добринин ва В. А. Медведевнинг ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Аксен билан суҳбатлари якунлари маъқулланди, шунингдек мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш ва халқаро сиёсатнинг бошқа бир қанча масалалари юзасидан қарорлар қабул қилинди.

Бугунги сонда:

Экономикани бошқаришни тубдан қайта қуриш — давр талаби
2-бет
«Ҳужум» ҳаракатининг 60 йиллигига: санъаткорнинг қалб сўзлари
3-бет
Эл соғлиғи — юрт бойлиги
4-бет

Малайзия Бош министрининг визити

30 июль куни Катта Кремль саройида Малайзия Бош министри Махатхир Муҳаммад ва унинг рафиқаси шарафига СССР ҳукумати номидан зиёфат берилди.

Сафарда Бош министрга ҳамроҳлик қилаётган малайзиялик расмий кишилар зиёфатда меҳмон билан бирга бўлдилар.

Зиёфатда Совет томонидан В. С. Мураховский рафиқаси билан Э. А. Шеварднадзе, Н. В. Тализин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар бўлдилар.

Зиёфатда СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский ва Махатхир Муҳаммад нутқ сўзладилар.

Нутқлар зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

Малайзия Бош министри В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат этиб гулчамбар қўйди. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

Меҳмон Звездний шаҳарчасига сафар қилди. У космонавтларни тайёрлаш марказида бўлиб «Мир» орбитал станциясининг тренажер-макетларини кўздан кечирди. Бош министр Космонавтика музейида бўлди, Юрий Гагарин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

(ТАСС).

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Ғўза парваришида зарбдор икки ойлик давом этмоқда

Пахтазор шунқори

Эрта тонг. Қуёш заррин нурларини борлиқ узра ёйишга ҳали улгурмаган. Аммо кенг пахтазорда культиватор тиркалган трактор шитоб билан олға интилади. Рулдаги механизаторнинг бутун диққат эътибори олдинга қадалган. Ҳар замонда агрегатини тўхтатиб, культиватор ишчи органларини текшириб қўяди.

— Отангга раҳмат Умматбой культивацияни туаллай деб қолибсан-ку. Мен вақт ўтиб кетмасайди, деб ҳавотирланиб турувдим, — деди бригада бошлиғи пайкал четига келиб тўхтаган тракторчи билан кўришаркан.

— Ишни уйқусида бос, деганлар. Бир-икки кун кам роқ ухласак ухлабмиз-да, ҳосилимиз яхши бўлиб, юзимиз ёруғ бўлса ҳаммаси унутилиб кетади. Ана шунда қозон ҳам мой, чўмич ҳам мой, деяверинг. Ахир дирекция билан тузилган шартномада қўриқ ерларда гектар бошига 35 центнердан ҳосил оламиз, деб сўз берганмиз-а. Ғайрат қилмасак бўлмайди, — деди-да тракторига газ берди.

— Ҳа, Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз далаларида ҳозир иш ҳар қачонгидан қизғин. Пудрат асосида ишлашга ўтган пахтакорлар эрта демай, кеч демай баракали меҳнат қилишмоқда. Улар саратоннинг ҳозирги ҳал қилувчи палласида ғўзани озиқлантириш, суғориш ва қатор ораларини культивация қилишни марομига етказиб бажариш эртанги яратилажак юксак хирмонларга қут-барака киритишини яхши билишади. Шу туфайли далаларда эрта тонгданоқ ҳаёт қайнайди. Мўл ва сифатли ҳосил етиштириш учун кураш авжида. Ана шу курашнинг олдинги сафларида моҳир дала шунқори Уммат Абдиев бормоқда.

Суратда: У. Абдиев.
Ў. Қўшвоқов фотоси.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

БЕКОБОД ЦЕМЕНТЧИЛАРИНИНГ МАРРАСИ

Бекобод цемент комбинатида йил бошидан буён 6 минг тоннадан зиёд цемент пландан ташқари ишлаб чиқарилди. Технологик жараёнга аниқ риоя қилиш, бригада пудратига ўтиш корхона меҳнаткашларининг муваффақиятга эришишига кўмаклашди. Моддий рағбатлантириш усуллари такомиллаштирилди.

Комбинат коллективи маҳсулот сифатига алоҳида эътибор бермоқда. Шу кунларда коллектив цемент турларидан бири — йўл цементига олий сифат категорияси берилиши учун курашмоқда. Цементчилар Октябрнинг 70 йиллиги шарафига олинган мажбуриятни бажарай, деб қолдилар.

ЗАРДЎЗЛАР РАПОРТИ

Бухоро зардўзлик буюмлари фабрикаси коллективи Октябрнинг 70 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларининг энг муҳим бандларидан бирини бажарганлиги тўғрисида рапорт берди: корхонада йил бошидан буён янги буюмларнинг олти турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Ярим жун газламадан тикилган ёшлар туфлилари, қўҳна шаҳар меҳмонлари талабгор бўлган дўппилар ва шарқ ёдгорликлари шулар жумласидандир.

Барча буюмлар анъанавий миллий кашта билан тикилган бўлиб, унинг нақшларини тажрибали зардўзлик усталари ва дизайнер-рассомлар ишлаб чиқдилар.

Бухоро зардўзлари беш йилликнинг икки йили топшириғини муддатидан барвақт — 7 ноябргача бажаришга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

ХОТИРЖАМЛИК

Совхозга кираверишда йўлнинг икки томонида ўсиб ётган кўм-кўк баравж ғўзаларни кўриб кўзингиз қувонади. Лекин идорадан сал ўтиб, нарироқ борганингиз сари олдинги тасаввурингиз алдамчи бўлиб чиқади. Чунки кўпгина майдонларда экинлар ола-тароқ: бир жойда ғўза туплари қалин, бир жойда сийрак. Бунинг устига парвариш ҳам шу куннинг талабига жавоб бермайди.

Қатор бригадаларда зарбдор икки ойлик сафарбарлиги сезилмаётир. Ҳозир ғўза парваришида энг масъулиятли палла эканлигига қарамай қайси бир бригада даласига бормайлик, 2—3 нафар чопиқчи хотин-қизлардан бошқа ҳеч кимни кўрмадик. Аксарият далаларда ўсимлик чанқатиб қўйилган, айни вақтда суғориш технологиясиға амал қилинмай кўллатиб юборилган карталар бор.

Бу ерлар 1-бўлимга қарашли Т. Тошмуродов бошлиқ бригадада 75 гектар майдоннинг 8-10 гектари ўтдан тўла тозаланмаган. 10 гектардан кўпроқ ғўза эса ҳали бирор марта суғорилмаган. О. Холлиев бошлиқ бригаданинг 4 гектар ғўзасини ўт босиб ётибди.

Йўлда дуч келган бўлим бошқарувчиси Қ. Холжигитов мавжуд аҳволни хотиржамлик билан шундай шарҳлади:

— Тўғри, ҳаммаси бўлиб 35 гектардан кўпроқ майдондаги ғўзани ўт босган. Ҳозир шу иш билан бандмиз. Тез кунда чанқаган ғўзаларга ҳам сув берамиз.

А. Норматов бошқарувчилик қилаётган 2-бўлим далаларида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. И. Исмоилов бошлиқ бригададаги 20 гектардан ошиқ майдондаги ғўза бегона ўт исканжасида, 5 гектари эса сувга ташна. Бундан ташқари бу коллективга қарашли 40 гектар ердаги маккажўхорининг 15 гектари ўт ичида қолган. Р. Қарибоев бошлиқ бригадада эса 4 гектар майдонни ўт босган. Бу ерда культивация ҳам сифатсиз ўтказиляпти. Механизатор Ў. Кенжаев ишга кеч чиқиб, эрта кетади. П. Умаров бошлиқ бригадада эса 2-3 та картанинг бошланиши ва охирги қисмини сув босиб, ариққа оқиб ётибди.

Бундай аҳволни С. Холиқулов бошлиқ 3-бўлимда ҳам кўриш мумкин. Бу бўлимда 80 гектардан ошиқ ўт босган ғўзалар бор. Кўпгина майдонларида иккинчи сув кечикяпти. Айрим карталарда кўчат қалин. Айримларида жуда сийрак.

Лекин совхоз директори камчиликларни тугатиш учун зудлик билан чора кўриш ўрнига баҳона излаш билан овора:

— Мен хўжаликка яқинда ўтганман. Шунга қарамасдан бригада пудратини жорий қилиш бўйича анчамунча ташкилотчилик ишларини олиб бордик. Зўр бериб ишлаяпмиз-у, ер шароити нобоплиги, мелиорация соҳасида бир қанча ҳал этилмаган муаммолар борлиги қийинчилик туғдиряпти, —дейди совхоз директори У. Муродов. — Ғўзамизнинг аҳволи бултургидан ёмон эмас. Камчиликларни тезда тугатамиз.

Комсомол районидаги «Советобод» совхози 1681 гектар майдонда ғўза ўстиради. Ўтган йил план 70 процентда қолиб кетган эди. Афтидан, бултурги хатолар совхоз раҳбарлари ва мутахассисларига сабоқ бўлмаганга ўхшайди. Акс ҳолда ғўза парваришидаги зарбдор икки ойлик пайтида бу ерда хотиржамлик ҳукм сурмаган бўларди.

Х. ХАЛИЛОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Дунё овози

• Хабарлар • Воқеалар • Фактлар

ЧЕРАЗО ШАҲРИНИНГ ҲОКИМИ ВИНЧЕНЦО МАЙОНЕГА, ЧЕРАЗО ШАҲРИНИНГ БАРЧА АҲОЛИСИГА

Муҳтарам ҳоким жаноблари, азиз дўстлар!

Сизнинг совет халқига тинчлик ва дўстлик тилаб ёзган мактубингиз, Чернобилнинг қаҳрамон ўт ўчирувчиларига кўрсатилган ҳаяжонли қабул мени ғоят тўлқинлантирди.

Дарҳақиқат, Чернобиль фожиасидан сўнг планетамиз одамлари ядро даври янгича сиёсий тафаккурни, планетамизни ядро қуролидан ҳалос этишни, атом энергиясидан фақат тинчлик мақсадларида хавф-хатарсиз фойдаланиш халқаро режимини мустаҳкамлаш борасида биргаликдаги куч-ғайратларни талаб қилишини янада яққол тасаввур этдилар.

Менинг мамлакатим, совет раҳбарлари бунга эришиш учун имкони бўлган барча ишларни қиляптилар ва бу ишни давом эттиравередилар, деб Сизни ишонтиришни хоҳлайман.

Черазо шаҳрининг аҳолисига, бутун итальян халқига тинчлик ва бахтли ҳаёт тилайман.

М. ГОРБАЧЕВ.

Черазо: Италия—Совет дўстлиги митинги

ЧЕРАЗО, (Италия, Кампания области). 30 июль. ТАСС мухбири Александр Тараканов хабар беради: Бугун бу ерда Италия — Совет дўстлиги оммавий митинги бўлиб ўтди. Митингда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Черазо аҳолисига йўллаган жавоб мактуби шаҳар маъмурларига тантанали вазиятда топширилди. Черазо аҳолиси Чернобиль АЭСидаги аварияни тугатишда қатнашган бир группа ўт ўчирувчиларни июль ойининг бошларида меҳмон қилиб, совет халқига тинчлик ва дўстлик мактуби юборган эди.

Черазодаги митинг шаҳардан анча ташқарида ҳам аҳамият касб этди. М. С. Горбачев мактубини топшириш маросими Италиядаги етакчи газеталар, ахборот агентликлари, радио ва телевидениенинг зўр эътиборини жалб қилди. Черазодаги намойишда қатнашиш учун Кампания области кенгашининг раҳбарлари, шунингдек жанубий Италиядаги бошқа шаҳарларнинг ҳокимлари келдилар.

Италия коммунистик партиясининг маҳаллий ташкилоти мурожаатнома тарқатди. Унда, жумладан, бундай дейилади: «Черазо шаҳар кенгаши таъсис этган ва совет ўт ўчирувчиларига топширилган «Олтин чайка» мукофоти» бизнинг СССР халқига юборган тинчликномамиздир. Чернобиль АЭСидаги авария ҳаммани мамлакатлар ўртасида илмий-тадқиқот соҳасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурати тўғрисида ўйлаб кўришга мажбур қилди.

Черазо ҳокими Винченцо Майоне митингда сўзлаб, «Оддий италияликлар мактубига М. С. Горбачевнинг жавоби бизни ғоят тўлқинлантирди, — деди. — Бу жавоб Совет Иттифоқида халқлар ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш проблемаларига жуда катта эътибор берилаётганлигидан далолат беради. Бир планетада яшаётган ҳаммамизга кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш керак. Ҳар бир мамлакат олдида турган вазифаларни мустаҳкам тинчлик шароитларидагина ҳал этиш мумкин. Халқларни бир-биридан ажратувчи ишончсизлик ва қўрқувга барҳам бериб, бутун инсониятнинг тинч келажаги манфаатлари йўлида биргалашиб ишлай бошлаш керак».

СУРИЯДА ШОДИЁНАЛАР

ДАМАШҚ, 30 июль. ТАСС мухбири Дмитрий Зеленин хабар беради: «Союз ТМ—2» космик кемасининг туширилувчи аппарати Ерга қўнганлиги тўғрисида Сурия радиоси хабар бериб бўлиши биланоқ минглаб сурияликлар халқаро космик экипаж Ерга қайтиб тушганлиги муносабати билан ўз қувончларини изҳор этиш учун пойтахт ва мамлакатдаги бошқа шаҳарларнинг кўчалари ҳамда майдонларига чиқдилар. Ҳаммаёқдан «Яшасин қаҳрамонлар», «Тинч фазогирларга шоншарафлар», «СССР — Сурия: дўстлик, космос, тинчлик» деган хитоблар янграли. Ёшлар, болалар, кексалар ўйинга тушиб, ашула айтмоқдалар, кўпгина кишилар Сурия ва Совет Иттифоқи байроқларини, космонавтларнинг портретларини кўтариб олганлар.

«Биз, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда суриялик студент Талял Труди, — ватандошимиз ўз зиммасига юкланган вазифани бажарганлиги билан фахрланамиз. Ёрдам, мадад берганликлари, биз учун қилган ва қилаётган ҳамма яхши ишлари учун Совет Иттифоқидаги дўстларга ташаккур». «Халқимиз қўшма космик учиш омон-эсон тугаганлигини табриклайди, — дейди ёш ишчи Форис Яхё. — Космонавт билан бирга унутилмас саккиз кунни ўтказдик. Бу кунлар хотирамизда ва дилимизда сақланиб қолади. Совет Иттифоқи билан дўстлигимиз давлатларимизнинг манфаатлари йўлида, барча халқларнинг тинчлиги ва фаровонлиги йўлида мустаҳкамланиб, кенгайиб боришини астойдил хоҳлаймиз».

Кеча кечқурун шошилинч мажлисга йиғилган Сурия Араб Республикасининг ҳукумати қўшма космик учишни Совет—Сурия муносабатлари тарихида катта воқеа, деб таърифлади. Ҳукуматнинг САНА агентлиги тарқатган баёнотида Сурия илмий жиҳатдан ташлаган катта қадам яқин фурсатда сезиларли натижалар беради, бу натижалар мамлакатнинг тараққиёт йўлида иқтисодий жиҳатдан ўсишига кўмаклашади, деб таъкидланади.

Совет Иттифоқига визитига доир

Малайзия Бош министри Махатхир МУҲАММАД

Совет ҳукуматининг таклифига биноан Малайзия Бош министри Махатхир Муҳаммад расмий визит билан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Махатхир Муҳаммад, 1925 йил 20 декабрда Малайяда туғилган. «Малайя» (Сингапур) университетида олий маълумот олган.

1945 йилдан буён сиёсий фаолият билан шуғулланади. 1965 йилдан Малайя Бирлашган миллий ташкилоти (МБМТ) Олий кенгашининг аъзоси бўлди. 1964 йилда сенатор қилиб тайинланди. 70-йилларда маориф министри, савдо ва саноат министри, Малайзия Бош министрининг ўринбосари лавозимларида ишлаган.

1981 йилда МБМТ президенти қилиб сайланди ва мамлакат конституциясига [illegible]

ди. 1987 йил майидан бошлаб айни пайтда ички ишлар министри ва юстиция [illegible]

Кўпгина катта халқаро анжуманларда Малайзия делегациясига бошчилик қилган. 1987 йил июнида наркотик моддаларни суиистеъмол қилишга ва уларни қонунга ҳилоф равишда сотишга қарши кураш халқаро конференциясининг раиси этиб сайланди. Ривожланаётган мамлакатларнинг тараққиёт масалалари билан шуғулланувчи жануб мустақил ноҳукумат комиссиясини тузиш ташаббускори бўлди.

Совет Иттифоқидагилар Малайзия ҳукуматининг бошлиғини табриклайдилар ва унинг визити Совет — Малайзия муносабатларини янада ривожлантиришга, икки мамлакат халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга кўмаклашади [illegible]

Орбитадаги маневрлар

Учишни бошқариш маркази, 31 июль. (ТАСС). Юрий Романенко ва Александр Александровнинг космик вахтаси давом этмоқда. Белгиланган учиш программасига мувофиқ, бугун «Союз ТМ—3» кемаси «Квант» астрофизик модулидан ажратилиб, ўтиш бўлмаси томонидан база блокига туташтирилди. «Мир» орбитал комплекси «Прогресс» автомат юк кемаларидан фойдаланган ҳолда уни ёқилғи ва турли юклар билан таъминлаш борасида бундан кейинги транспорт операцияларига қулайлик яратиш учун шундай буриб қўйилди.

Ажралиш олдидан космо- [illegible] ўтиб, ўтиш туйнукларини ёпдилар. Москва вақти билан соат 3 дан 28 минут ўтганида «Союз ТМ—3» «Квант» модулидан ажратилди.

Учишни бошқариш марказидан берилган командаларга мувофиқ, орбитал комплекс 180 градус бурилди. Соат 3 дан 48 минут ўтганида экипаж кемани база блоки билан туташтирди.

Маневр қилишнинг ҳамма босқичларида космик аппаратлар ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Юрий Романенко ва Александр Александров ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Ер атрофи орбитасидаги [illegible]

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ М. О. ТОШКЕНБОЕВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йил самарали ишлаганлиги ва цирк санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ленин орденли Бутуниттифоқ давлат цирклари бирлашмаси «Союзгосцирк» артисти ўртоқ Мамлакат Обиджоновна Тошкенбоевага «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. РОМАНОВСКИЙ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1987 йил 30 июль.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми цирк санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ленин орденли Бу- [illegible] артистлари Роман Эрметович Беллей, Алишер Обиджонович Тошкенбоев ўртоқларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўр- [illegible]

Исломободда Америкага қарши намойиш

ИСЛОМОБОД. Бу ерда бўлиб ўтган намойиш қатнашчилари АҚШнинг Покистон ички ишларига аралашуви дарҳол тўхтатилишини талаб қилдилар. Улар Покистоннинг Шимоли-Ғарбидаги Хуррам районида маҳаллий аҳолини уларга қарашли территориядан қисиб чиқариш ва бу ерда афғон душманлари учун ўқув марказларини очиш мақсадида пуштун қабилаларига қарши жанговар ҳаракат бошлаб юборган Афғонистонга қарши гуруҳларни Америка қўллаб-қувватлаётганлигини қораладилар.

«Муслим» газетасининг хабар беришича, намойиш қатнашчилари Форс кўрфази районидаги вазиятни кескинлаштириш ва Америка маъмуриятининг Покистонни мазкур регион можаросига жалб этишга уринишларига қарши чиқдилар.

• КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари—ҳаётга!

ТАШАББУСКОРЛИК ВА ШИЖОАТ ЕТИШМАЯПТИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДАН

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари асосида экономикани бошқаришни тубдан қайта қуриш соҳасида пойтахт партия ташкилоти олдида турган муҳим вазифалар тўғрисида доклад қилган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин ва музокарада қатнашган нотиқлар шаҳар экономикасини бошқаришдаги айрим силжишлар, қайта қуришдаги сусткашлик, меҳнатни ташкил этишдаги илғор усуллардан оқилона фойдалана билмаслик сабаблари, уларни бартараф этиш йўллари ҳақида, инсон омилини жонлаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, Улуғ Октябрь 70 йиллиги юбилейини муносиб кутиб олиш тўғрисида фикр юритдилар. Бунинг учун ҳар бир меҳнаткаш ўз иш участкасида мустаҳкам тартиб ўрнатиши, ҳалол ва виждонан ишлаши, ишни орқага тортадиган ҳар қандай сабабларга қарши қатъий курашиш, бу соҳада бошланғич партия ташкилотлари, коммунистлар роли салмоқли бўлишига эришиш зарурлигини алоҳида ўқтирдилар.

Нотиқлар пойтахт социал-иқтисодий ҳаётидаги ўзгаришларни ҳам таъкидладилар. Ўтган икки йил ичида саноат ишлаб чиқариши суръати ўртача 5,2 процент, меҳнат унумдорлиги 3,3 процент, уй-жойларни фойдаланишга топшириш суръати 6 процент ошди. Бироқ кейинги вақтларда қайта қуриш жараёни секинлашди. Салбий ҳолатларга қарши кескин кураш аста-секин бўшашмоқда. Кўпгина раҳбарлар фаолиятида давлат планлари тақдирига бефарқлик, эскича ишлашга мойиллик кайфияти сезилмоқда. Партия ташкилотлари эса бундай ҳол билан муросасозлик қилмоқдалар. Баъзи участкаларда иш яхшиланиш ўрнига, орқага чекиниш рўй беряпти. Жумладан, истеъмолчиларга шартномада белгиланганидан 65,2 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари кам етказиб берилди. Ҳар уч корхонанинг бири шу соҳадаги планни уддалай олмади. Истеъмолчиларга етказиб берилмаган жами маҳсулотнинг 36 проценти енгил саноат корхоналари улушига тўғри келади.

Маълумки, қайта қуришнинг конкрет масалаларини амалда қандай ҳал қилиш бошланғич партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларининг ишни қай даражада ташкил этишларига боғлиқ, деб уқтиришди нотиқлар. «Подьемник» ишлаб чиқариш бирлашмаси, ойна-мебель фабрикаси, В. И. Ленин номидаги Тошкент метрополитени, «Главташкентстрой»нинг 4-қурилиш тресги, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотлари бу борада актив позицияни эгаллаб турибдилар. Бироқ ҳамма жойда ҳам иш шундай ташкил этилган деб бўлмайди. Бир вақтлар илғорлар қаторидан жой олган 11-«Высотстрой» тресги коллективи эндиликда ўз мавқеини тиклаб ололмаётир. Коллектив бош пудрат асосида ва ўз кучлари билан бажариладиган қурилиш ишлари ярим йиллик планларини аро йўлда қолдирди. Собир Раҳимов районида эса социал-иқтисодий ривожланиш топшириқлари бажарилмади. Давлат сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулотлар тури камайди. Райондаги корхоналарнинг ярмидан кўпи шартнома мажбуриятларини уддалай олмади. Прогуллар ҳисобига иш вақтининг йўқотилиши кескин ошиб кетди. Район партия комитети ва унинг бюроси (Т. Аҳмедов) етарли талабчанлик кўрсатмаётгани сабабли «Миконд» заводи (Ш. Саидов, У. Умаров), «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси (Х. Юсупжонов, собиқ директори П. Тошмуҳамедов), 6-қурилиш тресги (Р. Зупаров, М. Деревшуков) қолоқликка юз тутяпти. Районда коммунистларни аттестациядан ўтказиш ишлари ҳам қониқарсиз аҳволда. Куйбишев район партия комитети (Н. Емельянов) ўз фаолиятини қайта қуришга суст ёндашмоқда. Саноат корхоналарида давлат планлари барбод бериляпти.

Докладчи ва нотиқлар фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга тўсиқ бўлаётган сабабларга батафсил тўхталдилар. Илмий муассасаларда журъатсизлик ва бюрократизмга барҳам берилмаган, кадрлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилмаган. Илмий масалаларни ҳал этишда коллегиаллик ва ошкоралик йўқ. Ваҳолонки, шаҳар экономикасини бошқаришни тубдан қайта қуриш ишида қатор экономика институтлари муҳим роль ўйнашлари мумкин эди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳам кўнгилдагидек эмас. Қардош республикалардан олинаётган шундай моллар бир неча ўн миллион сўмликдан ошиб кетди. Соч тўғноғичлар, резинка коптоклар, эркаклар ички кийими каби оддий буюмлар ҳам четдан келтирилаётганини фактига тоқат қилиб бўлмайди. Савдо тармоқларидаги масъулиятсизликка ҳам барҳам бериш вақти етди.

Музокарада қатнашган Тошкент тўқимачилик комбинати тўқувчиси Е. Губина, 1-уйсозлик комбинати касаба союз комитети раиси И. Орипов, тепловоз-ремонт заводи ишчиси Е. Маршалов, завод директори Р. Ражабов, шаҳар халқ контроли комитети раиси Қ. Камолов ва бошқалар меҳнат коллективларида ишни ташкил этишнинг янги усулларига ўтишга тайёргарлик жараёнида корхона, бирлашмаларнинг молиявий ҳолатини мустаҳкамлаш, экономика хизмати мутахассислари ҳамда партия, совет, жамоат ташкилотлари раҳбарлари масъулиятини ошириш зарурлигини қайд қилдилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ тўла хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаётган «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи эришган натижалар чакки эмас. Хўжалик юритишнинг янги шароитларида фаолият кўрсатаётган 24 саноат корхонаси мисолида йўл қўйилган камчиликларни таҳлил қилиш мумкин. Шулардан 10 та корхона план кўрсаткичларини, ҳар уч корхонанинг бири эса даромад олиш топшириқларини бажаролмади. Бундан тегишли хулоса чиқариб олиш керак.

Шунингдек, пленум шу йил биринчи ярмида шаҳар партия ташкилотининг составн тўғрисидаги масалани ҳам кўриб чиқди. Шу масала юзасидан шаҳар партия комитети иккинчи секретари А. И. Фозилбеков ахборот берди. Нотиқлар партияга қабул ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида конкрет фикр-мулоҳазалар билдирдилар. Бу соҳадаги пала-партишликлар, шошма-шошарликларга барҳам бериш зарурлиги таъкидланди. Ишни яхшилаш юзасидан партия ташкилотлари олдида турган вазифалар белгиланди.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

Пленум ишида Тошкент область партия комитети биринчи секретари Т. А. Алимов иштирок этди.

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҒАМХЎРЛИК КЕРАК

Социал соҳага эътибор, инсон омилини ривожлантириш экономикага партиявий раҳбарликнинг туб вазифаларидан биридир. Заводимиз партия ташкилоти бу соҳадаги барча ишларни ўз назоратига олган. Шунинг учун ҳам ишчиларга самарали меҳнат қилиш ва мазмунли дам олиш учун барча зарур шароитлар яратиб берилган. Ҳозир корхонада чойхона, ошхона, сартарошхона, дам олиш хонаси, кутубхона, магазин ва медицина пунктлари ишлаб турибди. 280 ўринли болалар боғчаси эса фойдаланишга топширилиш арафасида. Инсон омилини активлаштириш юзасидан партия йиғилишларида қабул қилинган қарорлар ижроси тўла таъминланаётгани учун ҳам коллективда ана шундай шароитлар вужудга келтирилмоқда.

Бироқ, заводда амалга оширилиши лозим бўлган шундай муаммолар ҳам борки, бу соҳада район ва автоном республика ташкилотларининг ёрдамига муҳтожмиз. Масалан, ҳанузгача ишлаб чиқариш участкалари ва цехларда ҳаво тозалагич мосламалар ўрнатилмаган. Ишчиларни уй-жой билан таъминлаш муаммоси ҳам энг долзарб вазифалигича қолмоқда. Гарчи ҳар бир йиғилишда корхона ёрдамчи хўжалигига ер ажратиб бериш зарурлиги қайта-қайта айтилаётган ва бу соҳада район Совети ижроия комитетидан ёрдам сўралаётган бўлса-да, бу иш ҳамон ҳал бўлмаяпти. Ишчиларнинг гўшт ва сут маҳсулотлари билан етарли даражада таъминланмаётганлиги сабабларидан бири ана шу соҳага райондаги мутасадди раҳбарларнинг қўл ургиси келмаётганидан бўляпти. Қаерда социал соҳа диққат-марказига олинса, кишиларга барча зарур шароитлар яратиб берилса, шу ерда қўйилган вазифалар муваффақиятли амалга оширилишини унутмаслик зарур.

М. КАЗАКОВ,
Элликқалъа район пахта тозалаш заводи ишчиси.

• Бозор ва нарх-наво

Ҳосил сероб-у, дўконлар бўш

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАГИ КЎПГИНА ХЎЖАЛИКЛАР ЎЗ САБЗАВОТ ДЎКОНЛАРИ ИШИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ, УНИ МАҲСУЛОТ БИЛАН ТАЪМИНЛАШГА ЭЪТИБОРСИЗЛИК БИЛАН ҚАРАМОҚДАЛАР

Ҳозир айни пишиқчилик. Деҳқонлар, соҳибкорлар ўзлари етиштирган ширин-шакар мева-узум, қовун-тарвуз, картошка, сабзавот ва кўкатлар меҳнаткашлар дастурхонига файз бағишлашини истайдилар. Бунинг учун етилган маҳсулотлар истеъмолчиларга ўз вақтида, пешма-пеш етказиб берилиши, дала-магазин конвейери пухта ишлаши даркор. Пойтахт аҳолисини дала неъматлари билан тўла таъминлашга даъват этилган Тошкент, Калинин, Оржоникидзе районлари хўжаликларида бу иш қандай йўлга қўйилган, аҳолини сабзавот билан таъминлашда қандай ютуқлар, камчиликлар, ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар бор? Қуйида шулар ҳақида гап боради.

ИККИ ХИЛ МАНЗАРА

Олой бозори ҳам, унинг атрофи ҳам одамлар билан гавжум. Ким мева, сабзавот тўла сумка, челагини кўтариб уйга шошилса, кимдир бозорга, магазинларга ошиқади. Аммо Киров район улгуржи-чакана савдо идорасига қарашли 5-магазинда сокинлик. Пештахта, холодильник ва махсус яшикларга қўйилган маҳсулотлар сўлиган, сифатсиз. Айримлари чирий бошлаган. Сотувчи Ҳулкар Ботирова нима қилишини билмай зерикиб ўтирибди.

— Нега маҳсулотларнинг сифати бунчалик паст? Янги мева-сабзавот йўқми? — сўраймиз ундан.

— Келтирилганига икки-уч кун бўлди. Сақлаш учун шароит йўқлиги туфайли кун сайин эмас, соат сайин айниб боряпти. Холодильник ишламайди. Ичкарида кеча келтирилган маҳсулот бор. Аммо уларни ҳозир сотолмайман. Мудиримиз ярмаркадан келсалар тортиб оламан.

Омборхонага кирдик. У ерда майда картошка, пиёз, қопларда кабачки ва бир неча яшикда олма турарди. Улар ҳам янги эмас. Демак, мудир келгунича саратон иссиғида маҳсулотларнинг сифати яна пасайиши турган гап. Харидорга эса даладан янги келтирилган моллар керак.

Маълумки, шаҳар аҳолиси талабини тўлароқ қондириш, хўжаликларнинг экономикасини юксалтириш мақсадида колхоз ва совхозларга планда белгиланган маҳсулотларнинг 30 процентини фирма магазинлари орқали сотишга рухсат берилган. Бироқ кўпчилик хўжаликлар мана шу имкониятдан оқилона фойдаланишмаяпти.

Олой бозорининг дарвозасидан киришингиз билан чап томонда учта мева-сабзавот дўконига кўзингиз тушади. Бироқ Оржоникидзе районидаги Ленин номли ва «Маданият» колхозларига тегишли дўконлар эшигига қулф осилган. «Октябрь» колхозига қарашли дўкон пештахтасида эса озгинагина майда пиёз ва картошкадан бошқа ҳеч нарса кўринмайди. Сотувчи М. Арустамяннинг айтишича, шанба куни ҳам, якшанба куни ҳам хўжаликдан ҳеч нарса келтирилмаган. «Маданият» колхози йил бошидан бери ҳозиргача атиги 25,8 тонна, «Октябрь» колхози 39 тонна маҳсулотни ўзларига тегишли савдо тармоқлари орқали сотишганлиги ҳам улар муҳим ишга панжа орасидан қарашаётганлигини кўрсатиб турибди.

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхозда иккита фирма магазини мавжуд. Биз хўжаликнинг Ленин проспектида жойлашган магазинида бўлганимизда, ичкарида одам кўп эди. Пештахтага ўн хил номдаги мева ва сабзавот маҳсулотлари териб қўйилган. Уларнинг баъзилари сараланиб, икки-уч хил нарх қўйиб сотилмоқда. Масалан, помидор 20 тийиндан 40 тийингача, олма 50 тийиндан 60 тийингача, болгар қалампири 40 тийиндан 60 тийингача ва ҳоказо. Сифати яхши. Харидорлар мамнун.

Райондаги «Ленин йўли», Навоий номли колхозларга қарашли фирма магазинлари ишидан ҳам аҳоли мамнун. Бундан ташқари Калинин районидаги «Москва» колхози, «Хасково», «Назарбек» совхозларининг деҳқончилик маҳсулотлари билан савдо қилинаётган магазинларида бўлганимизда, бу савдо тармоқларининг иши ҳақида харидорлардан илиқ гаплар эшитдик. Бироқ эътирозлар ҳам йўқ эмас. «Труд» фабрикаси тўқувчиси Турсуной Илҳомова, уй-жойдан фойдаланиш бошқармаси ишчиси Гулчеҳра Аҳмедова, пенсионер Анна Докучевалар фирма магазинларининг очилиши аҳоли учун қулай бўлганлигини таъкидлаш билан бир қаторда айрим камчиликларни ҳам айтиб ўтишди.

Айрим молларнинг сифати паст. Баъзан магазинлардаги молларнинг нархи бозорникидан (!) қиммат сотиляпти. Магазин ва хўжаликларнинг вакиллари нарх-наво билан мунтазам танишиб туришлари ва маҳсулотларга нарх белгилашда шуни ҳисобга олмоқлари лозим. Акс ҳолда юқоридагидек ҳақли эътирозлар туғилиши мумкин.

МУАММО ЕЧИМНИ КУТАДИ

Юқорида айтиб ўтилганидек, колхоз ва совхозлар планда белгиланган миқдордаги маҳсулотнинг ўттиз процентини ўзларига тегишли бўлган савдо тармоқлари орқали мақбул нархларда сотишлари мумкин. Аммо уччала районда ҳам бу масалага етарли эътибор берилмаётир. Фактларга мурожаат этайлик. Оржоникидзе районида бу йил 88850 тонна сабзавот, 13350 тонна мева тайёрлаш планлаштирилган. 23 июлгача 29626 тонна сабзавот тайёрланиб, атиги 368,2 тоннасигина хўжаликларнинг савдо шохобчалари орқали сотилди. Бу жами маҳсулотнинг икки процентидан ҳам кам деганидир.

Тошкент ва Калинин районларида ҳам бу борада судралиш кўзга ташланади. Масалан, Тошкент районида далалардан йиғиштириб олинган 52114 тонна сабзавотнинг 837 тоннаси, Калинин районида 7035 тонна ўрнига 328,5 тонна сабзавот фирма магазинларида сотилди. Кўриниб турибдики, бу ҳали жуда кам. Шу туфайли кўрилган чора тадбирларга қарамай, айни пишиқчилик палласи бўлса-да бозорларда ҳануз нарх-наво қиммат. Булар аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлмоқда. Хўш нега шундай?

Агросаноат бирлашмалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари билан суҳбатлашганимизда, масала бир мунча ойдинлашгандек бўлди.

— Районимиз хўжаликлари ихтиёрида, — дейди Тошкент район агросаноат бирлашмаси кенгаши раисининг ўринбосари Абдураҳим Абдураҳмонов, — 11 та фирма магазини бор. Шулардан замонавий, талабга жавоб берадигани Карл Маркс номли колхозга тегишли. Колхоз иккита магазин орқали кунига ўртача 3—4 тоннагина маҳсулот сотиши мумкин холос. Қолган хўжаликларда биттадан дўкон бор. Лекин улар ҳозирги талабга тўла жавоб бермайди. Шу туфайли уларнинг айримларида кунига бир тонна ҳам маҳсулот сотилмаётир.

— Хўжаликларга тегишли дўконлар эски, ишни ташкил қилиш учун ноқулай бўлиб, аҳоли гавжум жойларда эмас. — дейди Калинин район агросаноат бирлашмаси кенгаши раиси Алишер Ғаффоров. — Бундай ерларда маҳсулотни сақлаш учун мутлақо имконият йўқ. Керакли жиҳозлар етишмайди.

Пойтахтда Тошкент, Калинин ва Оржоникидзе районлари хўжаликларига тегишли 60 дан зиёд турли туман, катта-кичик савдо тармоқлари мавжуд. Шуларнинг 13 таси талабга бир мунча жавоб берадиган магазинлар. Қолганларини кичик дўконлар ташкил этади. Буларнинг ҳар бирида кунига 500 килограммдан 2 тоннагача маҳсулот сотиш мумкин, холос. Икки миллион киши истиқомат қиладиган йирик шаҳар аҳолиси учун бу мутлақо етарли эмас.

Омборхоналари, холодильниклари бўлган кўплаб замонавий мева-сабзавот дўконлари эса жуда-жуда зарур. Шундай магазинлар ҳар бир колхоз ва совхозда камида уч-тўрттадан бўлсагина шаҳар меҳнаткашларининг дала неъматларига эҳтиёжини тўлароқ таъминлаш, бунинг устига хўжаликлар экономикасини юксалтириш мумкин бўлади. Магазинлар эса унга кетган харажатларини тезда қоплайди.

Энгельс кўчасида Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз учун фирма магазини шу йил 29 апрель куни очилган. Ҳозирга қадар бу ерда 60 минг сўмликдан зиёд маҳсулот сотилди. Демак қисқа вақтда магазин қурилиши учун кетган 100 минг сўмни қоплаш учун хўжаликда реал имкониятлар бор. Бунинг устига бинонинг ташқи кўриниши чиройли, шаҳар ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

Биз суҳбатлашган Тошкент, Калинин ва Оржоникидзе районларидаги аксарият хўжаликларнинг раҳбарлари ана шундай замонавий фирма магазинлари қурилиши учун пул ажратишга тайёр эканликларини айтишди. Фақат область, шаҳар совет ташкилотлари бу масалада қатъият кўрсатиши, замонавий фирма магазинлари тармоғини кўпайтиришнинг аниқ чора-тадбирларини белгилаши талаб этилади.

Пойтахт аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш шаҳар савдо ташкилотларининг ўз ишини аниқ ва пухта ташкил этишига кўп жиҳатдан боғлиқ. Ҳозир колхоз ва совхозларда мева ва сабзавотлар ғарқ пишиб етилган. Аммо район улгуржи-чакана савдо идоралари турли баҳоналар билан хўжаликлардан маҳсулотларни қабул қилиб олишмаяпти.

— Айни кунларда кунига 20—25 тонна помидор топширишимиз мумкин, — дейди Тошкент районидаги Ильич номли колхоз раиси Тўлқин Алимов. — Лекин район улгуржи-чакана савдо идораси хўжалигимиздан 8—10 тонна помидор оляпти, холос. Натижада маҳсулотнинг бир қисмини аранг консерва заводига топширяпмиз.

Ваҳолонки, биз 26 июль куни Киров район улгуржи чакана савдо идорасига қарашли 5-магазинда помидор учратмадик. Демак, савдо ташкилотлари ўз ишларини аҳоли талабига мос равишда йўлга қўймаётирлар.

Кўриниб турибдики, шаҳарликларни етарли миқдорда мева, сабзавот, узум ва бошқа маҳсулотлар билан тўла таъминлаш борасида анчагина нуқсонлар мавжуд. Уларни тез ҳал этиш аҳолини дала неъматлари билан таъминлашни яхшилаш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлади.

К. РИХСИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири

Нега эгасиз қолди?

• Ташвишли сигнал

Когон шаҳар ижроия комитетининг раҳбарлари янги колхоз бозорини тамомила унутиб қўйишган кўринади. Бундан қарийб 10 йил аввал шаҳар чеккасида бозор қурила бошлаганди. Объект пландан ташқари эди. Уни Бухоро 1 станцияси, иккинчи мостопоезд, «Бухоро» совхози, Когон йўл ремонт участкаси, бошқа корхоналар ва ташкилотлларнинг коллективлари шерик бўлиб қурдилар. Анча меҳнат ва маблағ сарф қилинди. Аммо бозор шу бугунгача бўм-бўш.

Дастлаб қараганда, бу ерда савдони ташкил этиш учун нима етишмаслигига тушуниб бўлмайди. Бостирмали пештахталар, кўпдан-кўп магазин ва дўкончалар яхши хизмат бюроси, хизмат ва умумий овқатланиш корхоналари ҳатто, мармар плиталар билан ҳошияланган фонтан бор. Лекин бу ерда бозорнинг эгаси етишмайди.

— Бу объектни бизга ҳеч ким балансга ўтказгани йўқ. —деди эски Когон бозорининг директори Б. Беков— бозор яхши ташкил этилмаганлигидан қишлоқ меҳнаткашлари бу ерда савдо қилишга журъат этмаяптилар, бу ерга келадиганлар жуда оз... Объектнинг сақланишини кузатиб борадиган одам йўқлигидан бир қанча иморатлар ёрилиб кетди, томдан шиферлар кўчириб кетилган. Йўллар ва йўлкаларни ўт босиб кетган. Атроф кўчаларнинг аҳолиси эса фонтаннинг мармар плиталарини, иморат ғиштларини ташиб кетяпти.

Б. Бековнинг айтишича, бозорнинг ҳанузгача хўжайини йўқ. Ҳолбуки, бу ердаги штат рўйхатида боғбон, дарвозабон, хўжалик мудири, қоровул бўлиб, улар сал кам уч йилдан бери вақтида иш ҳақи олиб келмоқдалар. Бозор бўш-ку, хўш улар нимага маош олишяпти. Уч йил ичида бозор тантанали очилиш маросимидан кейин уч кунгина тўлиқ ишлади, холос.

Темирйўлчилар, газчилар ва нефтчилар, пахтачилар ва ёғчилар шаҳри Когон чегараларини йил сайин кенгайтириб бормоқда. Хуллас, бу ерда янги бозор жуда зарур. Унинг нормал ишлаши учун озгина иш қолган. Аввало транспорт алоқасини йўлга қўйиш, меҳмонхонани қуриб битказиш лозим. Энг муҳими эса кўпроқ яхши деҳқончилик маҳсулотларини келтириб, харидорларни жалб этиш керак. Когон шаҳар ижроия комитетининг раиси А. Ф. Королев янги бозорда тартиб ўрнатилади, деб неча бор ваъда берди. Қуруқ сўздан амалий ишга ўтиш вақти келмадимикин?

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири

ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ ЎРНАТИШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Москвадаги ҳокимият органларига, жамоат ташкилотлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига меҳнаткашлардан кўпдан-кўп мурожаатномалар келиб турибди. Ана шу мурожаатномаларда пойтахтга келган қрим татар экстремистларнинг бу ерда жамоат тартибини бузишларига йўл қўйиш мумкинми, деган савол берилмоқда.

Меҳнаткашлар оммавий ахборот воситаларига юбораётган хатларида ҳам худди шундай қаҳр-ғазаб билдирмоқдалар.

Халқ депутатлари Москва шаҳар Советининг ижроия комитети ана шу мурожаатномаларни кўриб чиқиб, жамоат тартибини ўрнатиш ва интизомга риоя этиш юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига қўшимча ваколатлар бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

Москвага келган қрим татарлар жамоат тартибини бузувчи ва шу муносабат билан пойтахт аҳолиси ҳамда меҳмонларининг ғазабини қўзғовчи хатти-ҳаракатларга йўл қўйиб бўлмаслиги тўғрисида яна бир бор огоҳлантирилдилар. Экстремистларга шу нарса маълум қилиб қўйилдики, улар шу огоҳлантиришларга қулоқ солмаганлари тақдирда, уларга нисбатан қонунда кўзда тутилган чоралар қўлланилади. Бунда бизнинг демократиямизни ва гражданларнинг ҳуқуқларини таъминловчи нормаларни суиистеъмол қилишга ҳеч кимга йўл қўйилмайди, деб таъкидланган.

Москвага келган қрим татарларнинг баъзилари бу огоҳлантиришларга тушуниб, пойтахтни тарк этдилар ёки тарк этиш ниятидадирлар.

Шу билан бирга қрим татарларнинг ўзбошимча раҳбарлари ролини бажараётган шахслар ғаламислик мақсадларида чет мамлакатларнинг ҳукуматларига «мурожаатнома» йўллаб, Совет Иттифоқи учун фақат ички характерга эга бўлган масалаларга ана шу ҳукуматларнинг эътиборини жалб қилишга уриндилар. Айни вақтда мана шу шахслар ҳар хил шубҳали унсурларнинг мададини олишга интилмоқдалар, адашган ёки унча тўлиқ хабардор бўлмаган одамларнинг ҳис-туйғулари билан ўйнашишга уринмоқдалар.

Экстремистлар Ғарбнинг эътиборини жалб қилишга интилиб, баъзи капиталистик мамлакатларнинг элчихоналари билан алоқа боғламоқдалар. Ўз навбатида айрим чет эл дипломатлари қрим татарларнинг хатти-ҳаракатларига ғаламислик мақсадида таъсир ўтказишга уринмоқдалар. Жумладан, АҚШ элчихонасининг биринчи секретари Шон Бирнс ўз зиммасига шундай хунук ролни олди. Кечагина у «Пролетарская» метро станцияси районидаги хилват жойда қрим татарлардан Б. Умеров, Ф. Аблямитов, С. Сеутова каби ҳамда бошқа ғаламислар билан яна учрашди. Бу учрашувдан кузатилган мақсадлар равшан.

Бизнинг матбуотимизда илгари хабар қилинганидек, қрим татарларга мансуб гражданларнинг аризаларида кўтарилаётган жамики проблемалар комплексини кўриб чиқиш учун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико бошчилигидаги мўътабар комиссия ташкил қилинган. Комиссия ва унинг вакиллари ҳозирдаёқ марказда ҳам, жойларда ҳам ишга киришдилар. Қрим татарларнинг кўпчилиги ва Совет Иттифоқидаги бошқа миллатларга мансуб меҳнаткашлар комиссиянинг фаолиятини қўллаб-қувватламоқдалар. Мазкур комиссиянинг иши осойишта вазиятда ўтиши керак, чунки миллий манфаатларга дахлдор бўлган ҳар қандай масала алоҳида масъулиятни ва ҳар томонлама вазминликни талаб этади.

АҚШ Москвадаги элчихонасининг маслаҳатчи элчиси 30 июль куни СССР Ташқи ишлар министрлигига таклиф қилинди. Бу ерда унга элчихона фаолиятининг конкрет жиҳати билан боғлиқ масала хусусида оғзаки тақдимнома берилди. Бу фаолият одатдаги дипломатия вазифалари доирасидан четга чиқмоқда.

Элчихонанинг баъзи ходимлари қрим татарларнинг ашаддий экстремистик кайфиятдаги вакиллари билан алоқа ўрнатганликлари тўғрисида бизда маълумотлар борлиги АҚШ элчихонасига айтилди. Ана шу алоқалардан кўрилган мақсадларнинг характери бизга бу масалани Америка томони олдига қўйиш учун асос беради. Американинг айрим дипломатлари қасддан миллатчилик кўринишларини келтириб чиқаришга, Москвага келган баъзи қрим татарларни жамият манфаатларига қарши намойишларга гиж-гижлашга уринмоқдалар.

Бунда шу нарса қайд этиб ўтилдики, элчихонанинг биринчи секретари Ш. Бирнс шу ишда айниқса активлик кўрсатиб, кейинги кунларда экстремист унсурлар билан бир қанча яширин учрашувлар ўтказди.

Совет томони биз АҚШнинг Москвадаги элчихонасидан СССРнинг ички ишларига аралашишдан иборат ҳар қандай хатти-ҳаракатларга батамом барҳам бериш учун барча зарур чоралар кўрилишини кутамиз, деб айтди. Мазкур ҳолда айрим совет гражданларини ҳуқуққа зид ножўя ҳаракатлар қилишга гиж-гижлаш ички ишларга аралашишдан иборатдир, бу эса бошқа нарсалардан ташқари, ҳозир СССР Олий Совети Президиумининг Раиси бошчилигида махсус тузилган комиссия шуғулланаётган масалани ҳал этишни мушкуллаштиради.

(ТАСС).

• «Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«АГИТПУНКТЛАР «ХЎЖАКЎРСИН» УЧУНМИ?»

Шундай сарлавҳа остида босилган (газетанинг 1987 йил 5 июнь сони) танқидий мақолада Янгибозор районидаги агитпунктларда оммавий-сиёсий ишлар кўнгилдагидек ташкил этилмаганлиги ва бошқа камчиликлар очиб ташланган эди.

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган расмий жавобда қайд этилишича, мақола Янгибозор район партия комитети масъул ходимлари кенгашида, халқ депутатлари район Совети аппаратида, колхоз ва совхозлар партия комитетлари секретарлари, агитпунктлар мудирлари йиғилишида муҳокама қилинди. Танқид асосли ва тўғри, деб тан олинди.

Маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарлик кўриш даврида камчиликларга йўл қўйганликлари учун Ҳамза номли, «Москва», «Ўзбекистон», «Ленинград» колхозлари партия комитетлари секретарлари Ж. Худойбергенов, Б. Рўзимов, К. Уринов, У. Аллабергенов, шунингдек, мазкур хўжаликлардаги агитпунктлар мудирлари С. Юсупов, Д. Жуманов, Р. Қўчқоров, Э. Раҳимбоевлар қаттиқ огоҳлантирилдилар.

Район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири Ж. Садановга район агитпунктларида оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишга юзаки қараганлиги кўрсатиб ўтилди.

Бу масала идеология ходимларининг область мактаби машғулотида ҳам муҳокама қилинди.

Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими, район партия комитети йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш юзасидан оператив чора-тадбирлар кўрди. Идеология ташкилотлари раҳбарлари иши устидан назорат кучайтирилди, уларнинг масъулияти оширилди. Жойларда агитация, оммавий-сиёсий ишлар савиясини кўтариш мақсадида конкрет амалий ва методик ёрдам кўрсатилди.

Газетада босилмади, аммо чора кўрилди

ЗАДАРЕ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги «Гигант» колхозида яшовчи А. Холиқовнинг хати атрофлича ўрганиб чиқилди. Текшириш якуни колхоз правлениеси ва партия комитетининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинди. Хўжаликда механизация соҳасида кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда айрим камчиликларга йўл қўйганлиги учун колхоз бош инженери Д. Умрзоқов огоҳлантирилди.

Кадрларни аттестациядан ўтказишга совуққонлик билан қараганлиги учун колхоз кадрлар бўлимининг бошлиғи А. Раҳмоновга ҳайфсан берилди.

ХЎЖАОБОД РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги «Октябрь 70 йиллиги» совхози ишчиларининг шикоят хати ўрганилди. Унда келтирилган фактлар — нинг асосий қисми тасдиқланди.

Текшириш якунлари район Совети ижроия комитетининг кенгайтирилган мажлисида хат авторлари ва шикоятдаги фактларга алоқадор барча шахслар иштирокида муҳокама қилинди.

Совхоз бош агрономи М. Султоновнинг шу вазифада фойдаланиш мақсадга мувофиқ ёки номувофиқлигини кўриб чиқиш район агросаноат бирлашмасига топширилди. Совхоз директори Х. Қўзиевга совхоз ишчиларига қулай шарт-шароит яратиб бериш билан жиддий шуғулланиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Шунингдек, район ижроия комитети мажлиси қабул қилган қарорда янги ташкил топган «Октябрь 70 йиллиги» совхоздаги чойхона, ошхона, болалар боғчаси ва алоқа ишларини янада яхшилаш, яқин кунлар ичида савдо нуқтаси, кутубхона очиш вазифалари белгилаб берилди.

ИҚБОЛ

ХОТИН-ҚИЗЛАР ДАВРАСИ

№ 6

- ОДАМ ҲУСНИ — МЕҲНАТДА.
- ИНСОН ОМИЛИ — МУҲИМ МАСАЛА.
- ҚАЛИН ҚАДРНИ ОШИРМАЙДИ.
- ОРАСТАЛИК — УЗОҚ УМР ГАРОВИ.

СЎЗДАН — АМАЛИЙ ИШГА

МУАММОЛАР ВА ТАШВИШЛАР

Инсоннинг меҳнат самараси унинг турмуш шароитига боғлиқ экани сир эмас. Боласидан кўнгли тўқ бўлмаган онанинг, уй шароитлари яхши бўлмаган аёлнинг ишида унуми ҳам, қуними ҳам бўлмайди. Агар бунга баъзи жойлардаги иш шароитининг ёмонлиги ва меҳнаткашларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизматнинг қониқарсизлигини қўшимча қиладиган бўлсак, дард устига чипқон дегани шу-да...

Корхонамизда тушлик дам олиш соати бошланиши билан қўлига хўжалик сумкасини олганча дарвоза томон шошиб кетаётган аёлларни кўрасиз. Улар овқатланиш ва дам олиш учун ажратилган вақтда бозор-ўчарга югуришади. Бозор билан фабрика ораси 2 километрли йўл. Бу масофани аёллар бозордан харид қилган озиқ-овқатлар солинган оғир сумкаларини кўтарганча пиёда босиб ўтишади...

Кўрибсизки, овқатланиш ва дам олиш учун ажратилган вақт бозор қилиш билан ўтиб кетади. Ишчи йўл-йўлакай шунчаки тамадди қилиб, ҳориб-чарчаганча яна иш бошлайди. Тўғри, бозор ишларини ишдан кейин ҳам қилса бўлади. Лекин аксари оналар ишдан сўнг бозорга чопадими ёки боласини олгани боғчага борадими?! Бола билан етаклашиб юриб бозор қилиш, магазинга кириб-чиқишнинг ўзи бўлмайди. Шунинг учун ҳам аёлларимиз ўзларининг маданий ҳордиқлари эвазига рўзғор ишларини битириб олишни афзал биладилар. Бир тасаввур қилиб кўринг-а, дам олиш соатларини сурункасига ана шу зайлда ўтказадиган ишчи илғорлар қаторига ўта оладими, ўз меҳнат постида ибрат кўрсата оладими? Йўқ, албатта.

Бизнинг фабрика ёнида ҳам ихтисослашган магазинлар, озиқ-овқат ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қиладиган дўконлар, комплекс маиший хизмат даргоҳлари очиш мумкин-ку, ахир. Бу ҳақда корхона раҳбарларига гапираверив чарчадик. Область Советининг навбатдаги сессиясида ҳамкасабамиз, илғор ишчи Нина Куприянова бу масалани яна ўртага ташлади. Афсуски, бу борада бирор-бир жиддий тадбир амалга оширилмаётир.

Фабрикада асосан хотин-қизлар меҳнат қиладилар. Бирон йиғилиш йўқки, хотин-қизларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш борасидаги бирон-бир масала ўртага ташланмаган бўлса. Масалан, иссиқ ва совуқ сув турадиган қозонлар талабга жавоб бермайди. Сув ҳароратини назорат қиладиган ускуналар ишдан чиққан. Бу эса хотин-қизлар сиҳат-саломатлигига таъсир кўрсатаётир. Кадрлар қўнимсизлиги ҳам шундан. Шаҳарлик хотин-қизлар фабрикага келмай қўйишди. Унда асосан шаҳарга яқин қишлоқлар қизлари меҳнат қилишмоқда. Масаланинг энг муҳим томони шундаки, иш унуми, сифати тобора пасайиб кетмоқда. Ўтган йил якунларига кўра фабрикамизда ишлаб чиқарилган хом ашё буюртмачилар томонидан синаб кўрилиб, унинг нави пасайтирилди. Фабрика 166 минг сўмлик 30 рекламация олди. 53 минг сўм жарима тўланди.

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш масаласи ниҳоятда долзарб бўлиб турган бир кезда хўжасизлик оқибатида фабрикамизда 26 минг кубометр ортиқча сув сарфланган.

Тўғри, буларга асосий сабаб фабрика техникавий жиҳатдан ниҳоятда эскириб қолганлиги бўлса, иккинчи томондан ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари билан корхона маъмуриятининг қизиқмаслигидир. Бу ҳақда область ва республика матбуотида бир неча йиллардан буён бонг урилмоқда. Бироқ, қоғозбозлик, турли баҳоналар, асоссиз сабаблар ҳамон устун келаётир.

«Ҳужум» ҳаракатининг бошланганига 60 йил тўлаётир. Фабрикамизнинг бу улуғ йўл билан боғлиқ ўзига хос тарихи бор. «Ҳужум» фабрикаси ўзбек хотин-қизларини камолот йўлига олиб чиққан қалдирғоч даргоҳлардан биридир. Таассуфки, у суронли йилларда фабрика қандай аҳволда бўлса ҳамон ўша ҳолича турибди. На қурилиши ва на техникавий ҳолати яхшиланди. Сиёб ариғининг тарихи ҳақида кўп эшитганмиз. Фабрикамиз ҳовлисидан оқиб ўтадиган бу ариқ соҳилида илгари ажойиб дам олиш масканлари бўлган. Булоқлар, чашмалардан келадиган жилғалар тўпланиб катта сойга айланган. Ана шу мусаффо сув фабрикамизда ишлатилгач чиқиндига айланмоқда ва ифлосланиб шаҳар бўйлаб оқиб ўтмоқда. Ҳозир бу ариқнинг соҳилига келишингиз билан ундаги бадбўй ҳид димоқни олади. Депутат сифатида бу масалани бир неча марта ўртага ташладим. Муаммонинг калити қўлида бўлган мутасадди ўртоқлар ҳар гал бу гапни берилиб эшитишади-ю, дарров унутиб юборишади.

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг бешинчи сессиясида ҳам шу ҳақда гапирдим. Қани энди Сиёб ариғи ажойиб анҳорга айлантирилса, унинг зилол суви сўлим гўшаларга гўзаллик бахш этса, дарахтлар умрига умр қўшса-ю соҳилда дам оладиган ажойиб масканлар бунёд этса...

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги тозалаш иншоотларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш юзасидан шошилинч чоралар кўриши керак. Ана шунда оналаримиз, опасингилларимиз, фабрикамиз қизлари дилидаги орзу рўёбга чиқади.

Фабрикамизда 280 ўринли боғча ишлаб турибди. Яқинда унда қўшимча 4 та группа ишга туширилди. Лекин бу боғчага бўлган эҳтиёжни қондиради, деган гап эмас. «Ҳужум» фабрикаси хотин-қизлар кенгашининг вакили сифатида бу масала билан шуғулланишни ўз зиммамга олдим. Хотин-қизлар кенгаши мажлисида корхона боғчасини кенгайтириш, бундаги тарбия жараёнини янада яхшилаш борасидаги айрим масалаларни кўриб чиқдик.

Кўряпсизки, корхонамиз ва унга дахлдор муаммолар оз эмас. Бу ҳақда кўп гапиряпмиз. Лекин бунинг нафи бўлмаяпти. Хўш, қачон биз сўздан амалий ишга ўтамиз.

Л. ТАБИБОВА,
Самарқанддаги «Ҳужум» пиллакашлик фабрикасининг сараловчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

Дилдора Аҳмедова Фарғона районидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи. Унинг бригадаси ҳар йили мўл ҳосил етиштирмоқда.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

ЭНГ ЯХШИ АНЪАНАЛАР — ҲАЁТГА!

Олтин тўй

Олтиариқ районида 50—60 йил биргаликда тинч-тотув яшаб келаётган оилаларнинг олтин тўйларини нишонлаш яхши анъанага айланиб бормоқда. Куни кеча бу ерда шундай тўйлардан бир нечтаси бўлиб ўтди. Полосон қишлоқ Советида яшовчи Хосият ая билан Усували ота Юнусов, Янгиқўрғондан Малоҳат ая ва Исмоил ота Ғафуров тантанали кеча тўридан жой олишган. Кечада уларнинг ўнлаб ўғил-қизлари, невара ва эваралари, дўст-биродарлари, ҳамқишлоқлари иштирок этишди. Онахонлар ва отахонларнинг чеҳраларидан табассум аримайди. Шуниси қувончлики, эндигина оилавий турмушга қадам қўйган ёшлар қарияларнинг ҳаётидан ибрат олиб, улардек меҳнат қилиш ва яшашга аҳду паймон қилишмоқда.

О. БЕРДАЛИЕВ.

Илғорлар

Зинаида Ротегова бошлиқ пардозловчилар бригадаси 19-механизациялашган кўчма колоннадагина эмас, балки «Джизакстепстрой» ишлаб-чиқариш бирлашмасига қарашли «Иржарсовхозстрой» тресси меҳнат аҳли орасида ҳам энг илғор бригада ҳисобланади. Ҳозирда бу бригада аъзолари Гагарин районидаги 150 беморга мўлжалланган касалхона қурилишида пардозлаш ишларини олиб бормоқдалар.

В. БАСКАКОВ фотоси.

Саховатли оила

Когон шаҳрининг Пионерская кўчасида ажойиб бир оила истиқомат қилади. Оила соҳиблари — эр-хотин Н. Вилдушева ва А. Эмм пенсияга чиқиб, кексалик гаштини суришмоқда. Лекин улар ижтимоий ҳаётдан ажралиб қолганлари йўқ. Ўзлари хизмат қилган Бухоро — 1 станцияси локомотив депоси ишчи-хизматчилари билан доимо мулоқотдалар. Бу оилага кимдир маслаҳат сўраб, кимдир қувончини бўлишгани келади.

Нинель Константиновна билан Арсен Григорьевич 30 йилдан буён бирга тинч-тотув яшаб келишади. Шунинг учун ҳам уларнинг ёшларга айтадиган сўзлари, панду-насиҳатлари бор.

Эр-хотин ўзлари ўқиб, ўрганиб бир умр йиққан китобларини депо кутубхонасига тортиқ этдилар. Улар ўз пенсияларидан маълум бир қисмини Тинчлик фондига ўтказиб турадилар.

Икки коммунист — икки жўшқин қалб ҳарорати ва саховатидан одамлар мамнун бўлишмоқда.

А. ФОЗИЛОВ.

• Дил суҳбати

Катта йўлда

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ, СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ СОРА ЭШОНТЎРАЕВА ҲУЗУРИДА

— Сиз тенги катта ҳаёт йўлини босиб ўтган аёллар билан учрашганимда баъзилари гапни гина-гудуратдан бошлайдилар. Ўзларига кўрсатилаётган ҳурмат-эътибордан кўнгиллари тўлмаётгани сезилиб туради. Сизни эса мен ҳамма вақт руҳий кўтаринкилик, хушчақчақ, ҳаётдан мамнун ҳолда кўраман. Нега шундай?

— Мен сизга революциядан олдин яшаган қўқонлик шоира Биби Ҳамиданинг сатрларини келтирай:

Биз хотун бечоралар, ноҳақ оқар кўз-ёшимиз,
Не жафолар кўрмади эрлар қўлида бошимиз.

Мана буни оҳ-нола деса бўлади. Чунки, революциядан олдин яшаган Биби Ҳамидаларни на эрлари ҳимоя қилди, на жамият. Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонмаганида, масалан, мен ўзим ким бўлардим? Тўрт девор ичида уй чўриси ёки бойлар хонадонида хизматкор. Ота-онам ниҳоятда камбағал эди. Боболарим, момоларим ҳам шундай яшашган.

Октябрь инқилоби арафасида биз Наманганнинг «Бешбулоқ» қишлоғида яшардик. Ейдиган ҳеч нарсамиз қолмади. Дадам иккита тутилмаган кўрпани бозорга олиб бориб, кечгача сотолмай, охири икки ҳовуч гуручга алмаштириб келгани кечагидек эсимда. Ойим икковимиз эса қозонда сув қайнатиб, уззукун ўша гуручни интизорлик билан кутганмиз. Гарчи орадан етмиш йил ўтиб кетган бўлса-да, ана шу мудҳиш кунларни унутганимча йўқ. Уруш йиллари бир буханка нонни беш юз сўмга сотиб олганмиз. Лампа чироқ учун керосинга кун бўйи навбат кутганмиз. Театримиз биноси қишда иситилмас, совуқ эди. Спектакллар ярим кечада тугаб, уйга пиёда қайтган кунларимиз, роллар учун кийим-кечакларни ўзимиз ахтариб, тунлари тикиб-чатиб тайёрлаганларимиз ҳам эсимда.

В. И. Ленин даҳосининг оламшумул маҳсули — Октябрь революцияси туфайли озодликка чиқдик. Ҳақ-ҳуқуқимизни, бахт ва эркимизни топиб олдик. Совет ҳокимиятининг биринчи кунлариданоқ партия ва давлатимиз биз, аёлларнинг ҳаётда муносиб ўрнимиз борлигини эълон қилди. Ўқидик, ўргандик. Билим ва истеъдодимиз юзага чиқиб, халқ учун хизмат қилдик.

Мен Октябрь неъматларини ниҳоятда қадрлайман, чуқур ҳис қиламан. Шунинг учун ҳам ҳаётга муҳаббатим чексиз, чегарасиз, хушчақчақлик билан ҳаётни олқишлайман. Гина-гудуратга сира-сира ўрин йўқ.

— Суҳбатларимиз давомида сиз актриса Турсуной Сайдазимовани кўп эслайсиз. У ҳақда газетхонларга нималарни айта оласиз?

— Турсуной ниҳоятда талантли санъаткор эди. У билан 1923—1924 йилларда мактаб-интернатда бирга ўқиб, яқин ўртоқ бўлган эдик. Турсунойнинг ақли, қувноқлиги, айниқса қўнғироқдек овози мени ўзига маҳлиё қилган. Москвада, театр студиясида ҳам бирга таҳсил олганмиз. 1927 йили ўқишни битириб қайтгач, театрда бирга иш бошладик. Шу йиллари республикамизда «Ҳужум» ҳаракати авж олган, хотин-қизларни ёппасига озод қилиш, саводини чиқариш ва жамоат ишига тортиш учун қизғин кураш борарди. Ниҳоятда қийин йиллар эди... Чунки янги ҳаёт душманлари осонликча ён бермас, аёлларимизнинг кўплари эса янгиликни ҳали тушуниб етмаган эдилар. Бизнинг Турсуной эса қўшиқлари, гўзал ижроси, энг муҳими — дадиллиги билан халқ орасида машҳур бўлиб кетди. Дадиллиги дедим. Ҳа, у пайтларда ўзбек қизининг саҳнага чиқишининг ўзи катта жасорат эди. Халқ душманлари унинг пайига тушдилар. Овозини бўғдилар — ўлдирдилар. Ҳамзанинг «Турсуной марсияси» ана шу оғир жудоликка бағишланганди. Шоир Ғафур Ғулом «Ул куртак билан баровар туғилди» номли мақоласида: «Турсуной шўх, у ўзининг шўхлиги билан саҳнада ўзбек қизининг бутун қилиқларини акс эттирар, ул агар истаса саҳнада бутун аламзада ўзбек хотин-қизлари номидан фарёд кўтара оларди... Турсуной ой эди, ойни этак билан ёпиб бўлмайди» деб ёзди.

Ҳақиқатан ҳам, ойни, яъни талантни этак билан ёпиб бўлмайди. Қанча-қанча Турсунойлар ярақлаб чиқди. Турсунойнинг ўлими юзлаб, минглаб аёлларни озодликка чорлади, оёққа турғазди.

Мен Турсунойни ҳар гал чуқур муҳаббат ва чексиз ҳаяжон билан эслар эканман, ёшларимизга ана шундай дадиллик ва шижоат тилайман.

— Турсунойнинг ўлими сизни тушкунлик ҳолатига солиб қўймаганмиди?!

— Асло. Мен Турсуной ва турсунойлар учун ҳам яшаб, санъатимиз равнақи учун астойдил хизмат қилишга аҳд қилдим. Бизни ҳар сониада партия ва ҳукуматимиз қўллаб-қувватларди. Москвадан рус коммунист аёллари келишиб бизга ёрдам қўлларини чўзишганди. Ўзимиздан етишиб чиққан жасур аёллар Тожихон Шодиева, Шамсиқамар Ғойибжонова, Тўрахон Иброҳимова, Собира Холдоровалар уйма-уй юриб, хотин-қизларнинг активлигини ошира бордилар. Биз, санъаткорлар уларнинг жасоратини саҳнада ифодалашга ҳаракат қилдик. «Ҳужум» спектаклида эски турмуш бидъатларини фош қилган ўтюрак комсомол қиз Турсуной ролини ижро этарканман, ўзимни ана шу жанговар опа-сингилларим сафида ҳис қилдим. Кейин «Номус ва муҳаббат»да пахтакор аёл Онахон, «Ҳуррият»да колхоз раиси Ҳуррият, «Парвоз»да райком секретари ва «Шошма, куёш»да коммунист Санобар Камолова образларини яратганимда халқ хўжалигини тиклаш йўлида қаҳрамонлик кўрсатаётган замондошларим билан ёнма-ён бораётгандек сездим ўзимни.

— Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги, «Ҳужум» ҳаракатининг 60 йиллиги нишонланадиган улуғ айём арафасида хотин-қизларга қандай истакларингиз бор?

— Азиз сингилларим, дугоналарим, ҳаётга активроқ аралашинг, яратилган имтиёзлар, ҳақ-ҳуқуқингиздан тўла фойдаланинг, дегим келади. Афсуски, бу борада хотин-қизларимиз ҳали тўла ўзларини намоён этганларича йўқ. Ҳаётимизда ношуд, ахлоқан ёмон болалар бор экан, демак оилада, тарбияда камчиликка йўл қўйилган. Тўйларда дабдабабозлик, исрофгарчиликка йўл қўйилаётган экан, гап яна хотин-қизларга келиб тақалади. Ҳозирда хотин-қизларга кўп имтиёзлар яратилган. Шунга яраша масъулият ҳам ошган. Бугунги кунда аёл — она, аёл — уй бекасигина эмас, балки ижтимоий ҳаётнинг фаол иштирокчиси ҳам. У ўз меҳнат постида ҳам нималарга қодирлигини исбот этмоқда. Янада қатъийроқ ишлаш керак, ўз-ўзига масъулиятни яна ошириш лозим. Буни ўтган кунларимиз ҳам, бугунимиз ҳам тақозо этади.

Суҳбатни С. МАҲМУДОВА олиб борди.

• Донолар дейдики...

МАДАНИЯТНИНГ қай даражалиги аёлга бўлган муносабат билан белгиланади.

М. ГОРЬКИЙ.

АЁЛ — буюк сўз. Унда қизлик мусаффолиги, дўстга хос фидойилик, она жасорати мужассамлашган.

Н. А. НЕКРАСОВ.

АЁЛГА муҳаббат биз учун буюк, ҳеч нарсанинг ўрнини боса олмайдиган аҳамият касб этади; у худди гўштга сепиладиган туздек: юракка сингиб, уни бузилишдан сақлайди.

В. ГЮГО.

АЁЛЛАРГА хос ўлмас назокат яхши эркакларга ҳамиша қанот бағишлаб келган.

Р. РОЛЛАН.

АЁЛ фидойиликни тушунибгина қолмай, ўзини фидо қилишни ҳам билади.

И. С. ТУРГЕНЕВ.

АЁЛНИ инсон сифатида кўриш ва қадрлаш — заруратгина эмас, балки ахлоқли кишиларимизга насиб этиши мумкин бўлган муҳаббатнинг бош шарти ҳамдир.

В. Г. БЕЛИНСКИЙ.

БУКИЛМАС, қатъий принципиаллигини кўз-кўз қилмайдиган, нима иш қилса ҳам ўзига ярашадиган камтар ва иффатли аёлдан гўзалроқ нима бор!

А. А. ФАДЕЕВ.

ҚИЗ болани ҳурмат қил, унинг номуси ва шарафини, инсоний ғururини авайла. Сенга ёққан қиз — сенинг бўлажак рафиқанг, болаларингнинг онаси. У барҳаётлигингнинг гарови, у сени болаларинг қиёфасида яна қайта дунёга келтиради.

В. А. СУХОМЛИНСКИЙ.

• Ораста бўлинг

ЁЗ КОСМЕТИКАСИ

Қуёш минг бир дардга даво. Лекин ундан меъёри билан фойдаланилмаса зарар келтириши ҳам мумкин. Юз, бўйин, қўл терилари ёзда, айниқса, очиқ бўлгани учун қуёш таъсиридан майинлигини йўқотиб, дағаллашади. Бунинг олдини олиш учун қуёшга тобланаётганда ёки қуёшда ишлаётганда бошга рўмол ўраб ёки шляпа кийиб олиш керак. Кўчага чиқишдан олдин юзга «Луч», «От загара» кремлари ёки «Рашель», «Южная» «Курортная» упаларидан суриб олинса — булар юзни қуёш нури таъсиридан асрайди. Қуёш таъсиридан юзда қизил доғ пайдо бўлса ёки терида бирон ўзгариш сезилса дарров қатиқ суртиш керак. Юздаги сепкил кўпайиб, доғ қуюқлашса ҳам юзга кунига бир неча мартадан қатиқ суртиб, лимон суви билан артиш лозим. Бодринг, қулупнай, қора смородинадан юзга маска қилиш фойдалидир. Ёз пайтида таркибида спирт бўлган косметик кремлардан фойдаланмасликни маслаҳат кўрамиз. Акс ҳолда терининг қуёш нурига таъсирчанлиги янада ошади.

Қуруқ тери ёз ойларида, айниқса, ўзига эътибор талаб қилади. Бунинг учун юзни тозалаб ювиб ёки артиб, «Алёнушка», «Восторг», «Ромашка», «Нектар» каби кремлардан суртиш лозим. Юз териси толиқмаслиги учун ҳадеб битта кремдан фойдаланмай, унинг хилларини ўзгартириб туриш керак.

Агар юз териси ҳаддан ташқари кўп терласа аччиқ тош ва сиркадан тайёрланган лосьондан фойдаланилади. Терини атир («одеколон»), лимон сувлари билан артиш ҳам терлашни камайтиради.

ҚЎЛ ПАРВАРИШИ

Аёл қўллари тиним билмайди: ер чопади, суғоради, кир чаяди, дазмоллайди, идиш ювади, тикади, тўқийди... Қуёш ва шамол ҳам, совуқ ва иссиқ сув ҳам, кир ювадиган турли порошоклар ва химикатлар унинг чиройини очмайди, албатта.

Агар қўлга эътибор қилинмаса у дағаллашиб, ёрилиб ва қуруқшаб кетади... Хўш, қўлнинг майинлиги ва ҳуснини асраш учун нима қилиш керак?

Оғир ва кир қиладиган ишларни қўлқопда бажаришни маслаҳат берамиз. Сув билан ишлашдан олдин қўлга «Силон», «Силиконовий» кремларидан суртиб олиш фойдали. «Особый» вазелини эса қўлни кир ювиш порошоклари, турли химикатлар, шамол таъсиридан асрайди. Томорқада ишлаб, ёки кир-чир юмушларни бажариб бўлгандан сўнг қўлни, албатта, мойли совун («Детское», «Косметическое», «Любимое», «Русский лес»)да иссиқ сув билан ювиб ташланг. Кейин «Атласний», «Юность», «Лада», «Персиковий» кремларидан суртиб олинг.

Қўлни ванна қилиш ҳам жуда фойдали. 1 стакан сувга 1 чой қошиқ крахмал аралаштириб, уни бир литр сувга солиб қўлни 10—15 минут давомида ўша сувда ушланса, кейин тоза сувда чайиб, крем суртилса, қўл майин тортади. Қўлда қадоқ бўлганда ҳам уни илиқ сувда ванна қилиш жуда фойдали. Бунинг учун 1 литр илиқ сувга 1 чой қошиқ ичимлик сода, 2 чой қошиқ нашатир спирти, 1 чой қошиқ совун қириндиси солиб, қўлни 15—20 минут давомида ванна қилиш керак. Сўнг қадоқни пемза билан ишқаланади.

• Қалин — жирканч иллат

Бахт заволи

Ўзимизни ўзимиз алдашнинг ҳожати йўқ. «Қалин батамом йўқолди», дегувчиларнинг даъвоси ёлғон. Аммо қалиннинг йўли тўсиляпти, ошкора савдолашиш, жанжал-мунозаралар барҳам топяпти. Тарбиявий иш, ташкилий тадбирлар натижасида одамлар қалин турмуш тарзимизга ёт эканлигини, унинг инқирози муқаррарлигини англаб етмоқдалар. Жамоатчилик бу иллатни қатъиян қораламоқда, керак вақтида қонун кучи ишга солинмоқда.

Қишлоғимизда 2150 га яқин оила истиқомат қилади. Шу йилнинг биринчи ярмида 127 та никоҳ қайд қилинди. Никоҳ тўйларининг кўпчилиги спиртли ичимликсиз, ортиқча чиқимсиз ўтказилди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, механизатор Жуманиёз Матмуродов ҳаётдан кўз юмганида, хотини Розия хола ва ўғли Юсуфбой хонадон бошчисиз қолганлигини сезишмади, эл-юрт уларга суянчиқ бўлди, далда ва мадад берди. Ўрта мактабни битирганидан кейин фермада молбоқар бўлиб ишлаётган Юсуфбой билан сут соғувчи Розияхоннинг никоҳ тўйи янгичасига, шод-хуррамлик билан ўтди. Қизнинг онаси Тожигул хола: «Қалинига ўт тушсин, фарзанд қадр-қимматини бозорга солиш иснод! Биз ёшларнинг бахти, келажаги ҳақида ўйлашимиз керак», деди. Тушуниб айтилган, ҳаққоний сўзлар бу.

Ҳамқишлоғимиз Маҳмуд Бозорбоев билан Тўлғоной Қурбонбоеванинг никоҳ тўйлари меҳмонларда яхши таассурот қолдирди. Қудалар мол-дунё ва маҳобат баҳсидан, қалин талашишдан кўра, фарзандлар тақдири ҳақида ўйлаганликлари тўйнинг файзига-файз қўшди.

Эътироф қилишимиз кераккки, ёшлар истиқболига енгилтаклик, андишасизлик билан ёндашиш, мол-бисот илинжида инсон қадрини оёқ ости қилиш, бу билан янги қурилаётган оила заминига болта уриш фактлари учраб туради.

Мана, битта мисол: Юсуф Норанов ахлоқий тубанлиги учун ҳамқишлоқлари олдида бадном бўлди, қизини эрга беришда қалин олиб, суд жавобгарлигига тортилди. Қалин берган О. Хўжанов ҳам тегишли жазо олди. Тўй қувончи узоққа бормай, эндигина тузилган оила дарз кетди. Инсонийлик шаънига доғ туширган ота-оналар ёш оиланинг бузилишига сабабчи бўлдилар.

Қишлоқ Совети ижроия комитетига оилавий можароларга доир шикоятлар тушиб туради. Ана шу шикоятларнинг мағзи чақиб кўрилганида, аксари ҳолларда калаванинг учи қалин сабабли туғилган низоларга, мол-мулкни қадрият мезонига айлантириш ҳолларига бориб тақалди.

Эр-хотин Душам ва Қурбоной Шомуродовлар ўртасидаги жанжалнинг охири ажралишгача бориб етди. Ўринбой Жумамуродовнинг умр йўлдоши Гулбаҳор икки боласини етаклаб отасиникига кетиб қолди. Не-не ниятлар билан турмуш қурган Зулфия Оллоберганова ва Ражжаб Оллоберганов ораларидаги муз саратонда ҳам эримаяпти. Айб қайси томонда эканлигини билишга қизиқсангиз, ҳар ким ўзи ҳақлигини исботлашга уринади. Масалан, Гулбаҳорнинг онаси: «фарзандимга ачинаман, уни чўри қилиб қўямanми» деса, қайнонаси: «тўкилиб-сочилиб олганмиз, чидаса шу» дея туриб олади. Бу сўзлар қалинга шама, чиқимга ишора эмасми, ахир?

Қалин ва исрофгарчиликнинг йўлини бекитиш, тўйларни янгича ўтказиш борасида бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Қишлоғимизда 6 та маҳалла комитети ташкил этдик, тўй ўтказувчи комиссиялар тузилди. Депутатлар, коммунистлар, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари, қишлоқдаги «Коммунизм» колхози правлениеси ва партия комитети аъзолари тўйларни, оилавий маросимларни ўтказишга бош-қош бўлишяпти. Қишлоқ Совети депутатларидан Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, педагог Ш. Маткаримов, меҳнат ветеранлари Ю. Тўраев, С. Салоев, Ж. Собирова ва бошқалар эл хизматига енг шимарган актив жамоатчилардан ҳисобланади. Улар аҳоли орасида ахлоқ тарбиясига оид таъсирчан суҳбатлар ўтказишяпти. Янги анъаналарни тарғиб қилиш ва эскилик сарқитларига қарши кураш олиб боришда жўшқин фаолият кўрсатишмоқда.

Лекин, идеологик-тарбиявий ишнинг бу участкасида изчиллик, ҳужумкорлик етишмаётганлигини, ташкилотчилик, ташаббус кўрсатишга етарли эътибор берилмаётганлигини тан олишимиз керак. Қалиннинг миқдори камайганлиги ва шакли ўзгарганлиги хусусидаги гап-сўзлар хотиржамликка асос бўла олмайди. Биз бу иллатни таг-томири билан йўқотишимиз, шу мақсад йўлида тинмай, қатъият билан курашмоғимиз лозим.

Б. МАТСАФОЕВ,
Гурлан районидаги Вазир қишлоқ Совети ижроия комитети раиси.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Радуга» нашриётининг Тошкент бўлими қуйидаги китобларни босмадан чиқарди.

Биз — Совет халқларимиз. Ҳикоялар тўплами (араб тилида). 520 бет. Баҳоси 3 сўм 70 тийин. Тўпламдан М. Горький. М. Шолохов, А. Серафимович, А. Фадеев ва бошқа ёзувчиларнинг Совет халқи босиб ўтган йўл— тарихий революцион мавзуга бағишланган асарлари ўрин олган.

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. Шарққа баҳор келди (араб тилида). 168 бет. Баҳоси 60 тийин. Ўзбек совет адабиёти йирик намояндасининг тўпламга киритилган шеърлари революцион руҳда ёзилган бўлиб уларда халқлар озодлиги учун кураш ва революцияни сақлаш ғояси даъваткор куч сифатида тараннум этилади.

Ҳамид Ғулом. Мангулик. Роман (форс тилида). 480 бет. Баҳоси 3 сўм 86 тийин. Асарда Ўзбекистонда социалистик революциянинг муҳим босқичлари — босмачиларга қарши кураш, саводсизликни тугатиш, жаҳолат ва дин пешволарининг кирдикорларига адолатни қарши қўйиш каби ғоялар илгари сурилади.

Ричи Достян. Қиссалар тўплами (араб тилида). 368 бет. Баҳоси 2 сўм 90 тийин. Китоб қаҳрамонлари ёш болалар ва уларнинг дўстлари — ҳайвонлар бўлса ҳам катта ёшли китобхонлар учун мўлжалланган.

• *Мутахассис билан суҳбат*

СОҒЛИҒИНИ ЎЙЛАГАН

Социологлар фикрича, мамлакатимиз аҳолисининг учдан бири узоқ вақт мобайнида тиббий ёрдам сўраб медицина муассасаларига мурожаат қилмас экан. Бу кишиларнинг сиҳат-саломатлиги яхши бўлса керак-да, деб ўйларсиз. Афсуски ундай эмас. Текшириб кўрилганда уларнинг кўпчилиги тиббий ёрдамга муҳтож эканлиги аниқланди.

— Дардни даволашдан кўра унинг олдини олган яхши, — дейди **Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг даволаш-профилактик ёрдам кўрсатиш бош бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи Х. МАҚСУДОВА.** — Бугунги кунда соғлиқни сақлаш соҳасида янги-янги вазифалар пайдо бўлмоқда. Бинобарин, медицина хизмати кўрсатиш сифатини ошириш ҳамда унинг ихтисослашган турларини кўпайтириш, касалликлар олдини олиш тадбирларининг таъсир кўламини тағин ҳам кенгайтириш тақозо этилади.

Бутун аҳолини ҳар йили ялпи диспансер кўригидан ўтказиб туришни изчил амалга ошириш партия илгари сурган ғоят муҳим вазифа ҳисобланади. Зеро, диёримизда эл соғлиғи ҳақида ғамхўрлик қилишдан ҳам муҳимроқ социал вазифа йўқ.

— Холида Азизовна, республикамизда бундай хайрли ишни амалга ошириш қандай ташкил этилган?

— СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги тасдиқлаган программага мувофиқ аҳолини ялпи диспансерлаш иши мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам икки босқичда ўтказилади. Дастлабки босқичда ҳар бир одам уч-тўрт, кейингисида эса бундан ҳам кўпроқ ихтисосдаги шифокорлар назоратидан ўтказилиши лозим. Энг аввало, Улуғ Ватан уруши ветеранлари, ҳомиладор аёллар, ёши тўлмаган гўдаклар, мактабгача ёшдаги болалар, ўсмирлар, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари талабалари, саноат ҳамда қишлоқ хўжалиги етакчи тармоқларининг ходимларини диспансер кўригидан ўтказиш кўзда тутилган.

Аҳолини диспансер кўригидан ўтказишнинг ўзига хос йўл-йўриқлари борки, бунга алоҳида эътибор бериш лозим. Дейлик, бир маҳалла аҳлини кўрикдан ўтказмоқчимиз. Аввало ҳар бир киши учун алоҳида, диспансер кўригидан ўтиши ҳақидаги махсус қоғоз —карта тўлдирилади. Сўнг шифокорлар, ҳамширалар ҳамда даволаш-диагностика хизмати ходимлари диспансер кўригидан ўтказадиган хизматчиларнинг қулай вақти, масалан, ишдан сўнг ёки шанба кунлари, белгилаб олинади. Қишлоқ жойларда бу тадбир асосан аҳолининг меҳнат шароитига ҳамда уларнинг жойлашишига қараб ўтказилади.

Энг муҳими, диспансер кўригини аҳоли сонини аниқ билган ҳолда, планли асосда олиб бориш талаб этилади.

— Бу ўринда мамлакатимиз турли регионларида тўпланган ибратли тажрибалар асосида иш олиб бориш...

— Латвиялик ҳамкасбларимизни назарда тутаётган бўлсангиз керак. — Дарҳақиқат, латвиялик шифокорлар инженер ва кибернетиклар билан ҳамкорликда ишлаб чиққан комплекс автоматлаштирилган КАСМОН системаси бизда ҳам қўлланиляпти. Яна «Искра—1256» типидаги ёки дисплей ва ёзма қурилмаси бўлган бошқа хил электрон-ҳисоблаш машиналари, шунингдек, маълум саволлардан иборат анкета-андоза ва диагностика жадвалига асосланган система кўрикдан ўтаётган киши сиҳат-саломатлиги хусусида аниқ хулоса чиқаришда шифокорларимизга катта ёрдам беряпти. Бир шифокор ва тўққиз ҳамширадан иборат битта бригада унинг ёрдамида йилига 12—13 минг кишини назоратдан ўтказиши мумкин.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, аҳолини ҳар йили диспансер кўригидан ўтказишда медицина ходимлари, Қизил Ярим ой жамиятининг фаоллари аҳоли ўртасида кенг кўламда тушунтириш ишлари олиб боришлари лозим. Бу борада биз, айниқса, оммавий ахборот воситалари: матбуот, радио, телевидениенинг ёрдамига жуда муҳтожмиз. Бундай масъулиятли тадбирнинг амалга оширилишида агитация-пропаганда ишининг аҳамияти жуда муҳим.

Ўтган йили Бўз, Ғузор ва Бўка районларида ўтказилган семинар-кенгашларда область ва районлар дала шийпонлари, фермаларда бу тадбирнинг амалга оширилиши хусусида фикрлашиб олинган эди. Натижаси ёмон бўлмаяпти. Ана шундай фойдали кенгашларнинг тез-тез ўтказилиши тарафдори эдик.

— Одамларни диспансер кўригидан ўтказишга ундасаг-у, уларга шароит ярата олмасак.

— Гапингизда жон бор. Таассуфки, айрим жойларда бу муҳим ишни ўтказишга тўла масъулият билан қаралмаяпти. Очиғини айтганда, жойларда малакали мутахассис кадрлар етишмайди. Моддий-техника база, замонавий асбоб-ускуналар ҳам етарли, бисёр эмас. КАСМОН системасининг аҳамиятини инкор этмаган ҳолда республикамизда электрон-ҳисоблаш машиналари фақат саноқли эканини ҳам айтиш керак. Ишдаги бундай камчиликлар аҳолини ялпи диспансер кўригидан ўтказишга халақит бериши шубҳасиз. Жумладан, Жиззах, Сурхондарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРда худди шундай ҳол юз беряпти.

Ҳозир асосий эътиборни диспансер кўриги ўтказиладиган асосий база — амбулатория ва поликлиникалар тармоғини янада кенгайтиришга қаратмоғимиз лозим. Токи, ҳар бир киши бундай муҳим профилактик тадбирдан четда қолмасин.

— Холида Азизовна, кейинги пайтларда поликлиникаларда ёшларга алоҳида эътибор беряпти. Ҳар ҳолда аёллар...

— Аёлларга бундан ҳам кўп эътибор бериш керак, демоқчисиз шекилли. Фикрингизга мен ҳам қўшиламан. Боиси, бугунги қизалоқлар бўлажак оналардир. Балоғатга етган вақтидан бошлаб то она бўлгунга қадар қизлар организмида ўзига хос «ҳаёт» кечади. Бу ҳаётнинг ҳар томонлама мукаммаллиги, соғлом ривожи қизларимизнинг она бўлишларида жуда катта роль ўйнайди. Агар қишлоқ аёлларига эътибор берадиган бўлсак, уларнинг меҳнати анча оғир. Улар томорқаларидаги хўжалик ишлари билан банд бўлиб қолмай, далага чиқишади, чопиқ қилишади, вақти келганда эркакларнинг оғир меҳнати мироблик ҳам зиммаларига тушади. Куз келди дегунча мева-сабзавотларни йиғиштириш, айниқса пахта териш қийинчилигини айтмайсизми?

Шунча жисмоний меҳнат билан банд бўлган аёллар яна фарзанд кўриб, уни вояга етказадилар. Диспансер кўригидан ўтиш ана шундай аёлларга, аввало, ўз соғлиқлари учун, қолаверса фарзандларининг сиҳат-саломатлиги учун жуда зарур. Айримлар аёллар табиатан нозиктаъб бўлганлари учун ҳам ўзлари тез-тез врач назоратида бўладилар деб ўйлашади. Ваҳолонки, бугунги кунимизда оила ташвиши, бола-чақа, ўзи ишлаётган корхонаси ташвиши билан банд бўлган аёллар ўз соғлиғини кейинги ўринга қўяди.

Эркаклар масаласига келганда уларни ҳам вақти-вақти билан врач назоратида бўлиб туришга ўргатиш керак чоғи.

Ўз соғлиғини ҳар қандай бойликдан афзал билганлар ялпи диспансер кўригидан ўтиши лозим.

Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири У. ФАЙЗИЕВА ёзиб олди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ НАШРЛАРИГА ИДОРАЛАРДАН ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИШ БОШЛАНДИ.

Идоралардан обуна қабул қилиш муддати — 1987 йил 1 августдан 1 октябргача.

«ПЛАКАТ» нашриётининг нашрларига корхоналар ва ташкилотларга обуна бўлиш учун ажратилган маблағдан ортиқ миқдордаги суммага обуна бўлишга рухсат этилади.

Идоралардан обуна «СОЮЗПЕЧАТЬ» корхоналари томонидан қабул қилинади.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1987 йил 1 августдан 1988 йил учун Совет ва чет эл газета ва журналларига

ОБУНА ҚИЛИШ БОШЛАНДИ

Газета ва журналларга «СОЮЗПЕЧАТЬ» корхоналари, алоқа бўлимлари иш ва ўқиш жойидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар орқали обуна бўлиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» матбуот тарқатиш бошқармаси.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

1, 2 август соат 19.30 да

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Р. Муҳаммаджонов асари. **М. Маҳмудов** музикаси.

«Ака-ука совчилар»

(музикали-лирик комедия)

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати **Б. А. Ихтиёров.**

Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Н. Х. Халилов.**

Рассом — **А. Г. Жибоедов.**

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги коллективи меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғи Г. К. Файзиевага онаси

ҚАМБАР НОРМУҲАМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ташкилоти, илмий коммунизм кафедраси ҳамда физика факультети коллективи илмий коммунизм кафедраси доценти, пенсионер

Миргиёс ТУРГАНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон матлубот жамиятлари республика союзи правлениеси, партия ва касаба союз ташкилоти, қурилиш материаллари ва мебель бўлимининг бошлиғи Н. М. Абдуқодировга онаси

Кимё АБДУҚОДИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлигининг Комплекс тоғ-геология экспедицияси коллективи «Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори С. А. Омеровга отаси

Абдулла Умерович ОМЕРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Раддия изидан*

МАДАНИЯТ ДАРГОҲИДАГИ ЖАҲОЛАТПАРАСТЛАР

Қотиллиги учун қамалиб чиққан бир олий ўқув юртининг собиқ кассири Самарқанд область маданият бошқармасида дурустгина лавозимга ўрнашиб олди: назорат-ревизия бўлимига бошчилик қила бошлади. Унинг фамилияси Қодиров.

Самарқанд шаҳридаги «Ёш гвардия» парки директори Т. Қосимовнинг редакцияга йўллаган раддиясини текшириш чоғида шу нарса аён бўлиб қолди.

Оғир жиноят қилган Қодировга нима учун бу қадар масъулиятли лавозим ишониб топширилди деган саволга бошқармадагилар, ахир у илгариги лавозимида яхши ишлаган эди-да, деб жавоб бердилар.

Хўш, унинг аввалги иш жойи қаерда бўлган эди? Аввал у худди ана шу «Ёш гвардия» паркида ишлаган. Бир ой ўтар-ўтмас қамоқдан бўшаб келган Қодиров дурадгорликдан катта бухгалтер курсисига ўтқазиб қўйилди. Темир йўл район партия комитети қатъий эътироз билдирганлигига қарамай уни ана шу лавозимдан биз юқорида тилга олган назорат-ревизия бўлимига бошлиқ қилиб кўтаришди.

Область маданият бошқармаси бошлиғининг икки ўринбосари — К. Окс ҳам, Д. Ҳайдаров ҳам, наҳотки. шундай бўлса, деб ҳайрон қолишди. Мабодо биз ўша кезлар бошқарма бошлиғи лавозимида ишлаётган Н. Ёрбобоев (ҳозир у бу лавозимдан кетди) ҳузурига кирганимизда у ҳам ҳайрон қолган бўлур эди, биз у билан учраша олмадик. Чунки ўша кезлар Н. Ёрбобоев отпускада экан. Яқинда бўлиб ўтган шаҳар партия комитетининг пленумида ҳам «Ёш гвардия» паркидаги қонун бузиш ҳоллари муносабати билан яна Қодиров тилга олинди. Лекин биз суҳбатлашган масъул ходимлар ҳам бундан бехабар эканлар.

Ҳалол одамларни, масалан, шаҳар маданият бўлимининг мудири М. Исмоилованн бу ерда чиқиштиришаётгани йўқ. Исмоиловани бу лавозимга шаҳар партия комитети тавсия этган эди. Ташаббускор, ишбилармон бу ёш коммунист ходимнинг ҳам «бошида ёнғоқ чақишяпти». Уни тўрт томондан турткилаб, ёмон отлиққа чиқармоқдалар.

Исмоилова парkларда тартиб ўрнатишга уриниб кўрди, лекин қўлидан келмади. Биз «Ёш гвардия» паркига кирганимизда ўтлаб юрган қўйларни, қовжираб қолган ўтларни кўрдик, хуллас, қаровсизликнинг гувоҳи бўлдик. Бунга ҳайрон қолмаса ҳам бўлади. Собиқ директор Д. Омонов сохтакорликлари учун жавобгарликка тортилди. Паркнинг ҳозирги директори Қосимов эса боғдаги орасталик ва файзни ўйлашга вақт топа олмаяпти.

Қамоқ муддатини ўтаб чиққанлардан яна бири — Холбеков марказий паркда паноҳ топди, у илгари шаҳар маданият бўлимининг мудири бўлиб ишлаган эди. Холбеков шу лавозимда ишлаётганида жиноят содир этиб, жиноят кодексининг икки моддаси бўйича ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм қилинган эди. Область маданият бошқармасида дарҳол қуйидаги буйруқни чиқаришди: «**Ўрток** Холбеков бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан лавозимидан озод қилинсин. **Ўрток** Холбековнинг аризаси бу буйруқ учун асосдир. Шаҳар маданият бўлимининг мудири бир ҳафта муддат ичида **Ўрток** Холбековни ишга жойлаштирсин».

Область маданият бошқармасининг собиқ бошлиғи жиноятчини **ўрток** деб атар экан, область партия активи йиғилиши минбаридан туриб берилган саволга жавоб беришга шошилмади, албатта. Ўша саволни эслатиб ўтишга тўғри келади: нима учун ахлоқи нопок бўлган шахс парк директорлигига тайинланди? Бунинг устига, докладни тайёрлаган кишиларнинг танг қоладиган эътиборсизликлари оқибатида бу савол бошқарма бошлиғига эмас, балки шаҳар маданият бўлимига берилди.

Шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг аъзоси, шаҳар Советининг депутати бўлган Исмоилова бошқарма бошлиғи **Ўрток** деб атаган жиноятчини ишга жойлаштиришни қатъиян рад этди. Парклардаги қаллобликлар ҳақида баралла гапирди. Шу боисдан ҳам ғаламисларнинг ғашига тегди.

Биз юқорида тилга олган Омонов, яъни область маданият бошқармаси кафтида кўтариб юрган ўша ходим Исмоиловадан ўч олишга шайланиб, «майдон»га тушди. Бу ходимнинг афти ангори аниқроқ бўлсин учун айрим фактларни айтиб ўтамиз. 10-синфни битирган бу кишини парк директорлигига тайинланаётганида уни тарих факультетининг сиртқи бўлими 1-курсида ўқийди, деб кўрсатишди. Агар меҳнат дафтарчасига назар солсак, у «Стальмонтаж» механизациялашган колоннада ишчидан мастергача кўтарилган эмиш. Бу гапларнинг ҳаммаси бошдан оёқ ёлғон. Аслида эса Омонов нон комбинатидан меҳнат ҳақидаги қонунлар кодексининг 41-моддасига кўра ишдан ҳайдалган эди.

Омонов Исмоиловадан ўзига хос йўсинда ўч олди. «Болам касал бўлиб қолди, синглим ўтиниб сўрайман, қарз бериб турсангиз», — дея ялиниб-ёлвориб ундан пул олди. Омонов қарзини узиш учун пул олиб келганида, Исмоилова хонасига майор бошчилигидаги ОБХСС ходимлари бостириб кирдилар.

Улар Исмоиловадан депутатлик гувоҳномасини тортиб олиб, соқчи қўйиб прокуратурага олиб келдилар, ижроия комитетга, шаҳар партия комитетига қўнғироқ қилишига ижозат бермадилар. Исмоиловани таҳқирлаб, тинтув қилдилар. Ордер кўрсатмай туриб хонадонини ҳам тинтиб чиқишди. Район прокуратурасининг тўрт терговчиси, бири олиб, бири қўйиб Исмоилова «иши»ни олиб бордилар, бу хусусда Омоновга ахборот бериб туришди.

Аммо ўч олувчиларнинг қўли калталик қилиб қолди: ахир, замон бошқачада! Шаҳар партия комитетининг пленумида бу фактга аниқ баҳо берилди. Пленум минбаридан «ана шу йўл қўйилган қонунбузарлик учун ҳуқуқ муҳофазаси органлари ходимларидан ким жавобгар?» деган савол ҳам янгради, афсуски бу саволга ҳозирча жавоб топилгани йўқ, бу шармандали ўч олишнинг «иш боши»лари топилмади. Омонов ҳам таҳқир қилган ва туҳмат бўҳтон учун ҳали жавоб бергани йўқ.

Омонов ўрнига тайинланган янги директор — Қосимов маданият паркидаги бузғунчиликларни давом эттирмоқда. Тўғри, у бу ишга тайинланишидан илгари ҳам боғда на «Союзпечать» киоскалари, на телефон-автоматлар, на спорт ва болалар майдончалари бор эди. Кўргазмали агитация йўқ, эстрада коллективларининг чиқишлари ҳам бўлмас эди. Янги директор «раҳбарлигида» ҳам бирон бир тузукроқ ўзгариш бўлмади. Юзлаб ниҳоллар ўтқазилди дейишса ҳам, бу ниҳоллардан ном-нишона тополмайсиз. «тутиб кетмади» деган баҳонани эшитасиз.

Темир йўл район Советининг ижроия комитети Қосимовни нима сабабдан ишдан бўшатишга қарор қилгани (область маданият бошқармаси, ўз ўзидан равшанки, бу қарорга итоат этмади) аниқ-равшан кўрсатиб берилган эди... Қарорда молиявий камчиликлар ҳам, ишга тасодифий одамларнинг олингани ҳам, маданий-оммавий ишлар ўтказилмаётгани, директор спорт комплексини бунёд этишни атайлаб пайсалга солаётгани айтилган эди. Ва ниҳоят, ижроия комитет қарорида паркка билимдон мутахассис зарурлиги таъкидланган. Қосимов эса бу талабга жавоб бермайди.

Биз ҳам унга таажжубда қолганлигимизни айтдик: «таом тайёрлаш технологияси бўйича мутахассис»нинг идеология ва маданият вазифаларини амалга оширишга сира дахли йўқ-ку, ахир».

Қосимов ҳам, область маданият бошқармасидагилар ҳам бундай деб ўйлашаётгани йўқ. Уларнинг кадрларга ўз қарашлари ва ўз талаблари бор. Бу ердагилар ишнинг кўзини биладиган одамни ишнинг белига тепадиган одам, деб ҳисоблайдилар. Уларнинг фикрича, Темир йўл район ижроия комитети ва шаҳар партия комитети бир йилдан бери район ижроия комитети маданият бўлими мудирлигига тавсия этаётган В. Сисоев ана шундай кишилардандир. Кўп йиллардан буён Самарқанддаги энг яхши маданият уйига бошчилик қилиб келган бу мутахассис бизга сири-асрорли бўлиб туюлган сабабларга кўра область маданият бошқармасига маъқул тушмаяпти.

— Сисоев махсус таълим олган, лекин маълумоти олий эмас, — деб тушунтирди бизга бошқарма бошлиғининг ўринбосари К. Окс. Қосимов эса, умуман махсус таълим олмаганлигини эслатиб қўйишга ҳожат йўқ, деб ҳисоблашади.

Бу ерда принципиалликни ҳам ажабтовур тушунадилар.

— Ҳа, кадрларимизнинг мазаси йўқ, — деб нолийди бошлиқнинг бошқа бир ўринбосари Д. Ҳайдаров.— Мана бу, шаҳар маданият бўлими ревизияси актларига назар солиб кўринг! У қаҳр билан маданият бўлими мудири ва шу бўлим бош бухгалтерига мурожаат қилади: — Ҳалол бўлинг, деб сизларга неча бор айтдим. Сизга гап уқтириб бўладими ўзи? Лампочка сотиб олишга мўлжалланган пулга болалар кутубхонаси учун телевизор, кондиционер ва магнитофон олибсиз! Ахир бу жиноят-ку!

Биз Самарқанд шаҳар молия бўлимига келиб, ревизия актлари хусусида маслаҳатлашиб кўрдик.

— Бирон бир мақсадга мўлжалланган пулларни бошқа мақсадга сарфлаш тартибсизлик аломатидир, — дейишди биз у ерда. — Аммо бу жиноят эмас. Бухгалтерни жазоласа бўлади, аммо жазолаш шартмикин? Ахир, давримиз эскириб қолган инструкциялардан воз кечишга даъват этмоқда-ку! Бу ўринда инструкцияга зид бўлса ҳам, болалар деб,. қонда бузилибди. Область маданият бошқармаси «қўланкасини майдон», деб билиб ўз қарамоғидаги ташкилотни сурункасига беш йилдан бери ўзи ревизия қилаётгани эса қўпол тарзда қонун бузишдир.

Самарқанднинг маданият даргоҳидаги жаҳолатпарастлар ҳам қонуний, ҳам маънавий-ахлоқий нормаларни ўз йўриқларига кўра тавсифлаб ҳаддиларидан ошиб кетмадилармикин? Аттракцион артисти бошига маломатлар ёғдириб, уни ҳимоя қилганлар устидан раддиялар ёзиб, соф виждонли кишилар устидан қоп-қоп туҳмат-бўхтонлар йиғиб, ўзларига номақбул кишиларни қораламоқдалар. Самарқанд областида маданият тарқатиши лозим бўлган ана шу идорада катта-кичик собиқ жиноятчиларнинг, бадном бўлган амалпарастларнинг бошини силамоқдалар. Куни кеча эса шаҳардаги икки театрга мутахассис бўлмаган кишилар директор қилиб тайинланди. Паркларда эса дайдиб юрган артистлар томоша кўрсатиб тўпланганлардан пул йиғмоқдалар... Хўш, бу пуллар кимнинг чўнтагига тушаяпти?

Область ҳамда республиканинг тегишли ва мутасадди органлари оқни-оқ, қорани-қора деб айтиши учун фурсат келди. Социалистик маданият кимга ва қандай мақсадларга хизмат қилиши лозимлигини баъзи кимсаларга уқтириб қўйиш лозимга ўхшайди.

Н. ШУЛЕПИНА.
УзТАГнинг махсус мухбири.
Самарқанд.

• *Спорт*

Шахмат бурчаги

АМАЛДА СИНАБ КЎРИНГ-ЧИ

ХАЛҚАРО АРБИТР М. МУҲИДДИНОВ БОШҚАРАДИ

Кўп йиллардан бери венача партиянинг бир вариантидаги сифат қурбони синовдан ўтказиб келинмоқда.

1. e4 e5 2. Кc3 Кf6 3. Сc4 К:e4 4. Фh5 (4. К:e4 га 4... d5! бўлади) 4... Кd6 5. Сb3 (5.Ф:e5+Фe 7 дан кейин мувозанат тикланади, холос) 5...Кc6 6.Кb5

Оқлар мот хавфини туғдириб, қораларни a8 даги рухни қурбон қилишга мажбур этмоқда (оқибат натижада a8 даги от кетади ва оқлар сифат ютган бўлиб чиқди).

6... g6 7.Фf3 f5 8. Фd5 Фe7 (8... Фf6. ўйнаса ҳам бўлади) 9. К: c7+Крd8 10. К: a8 b6.

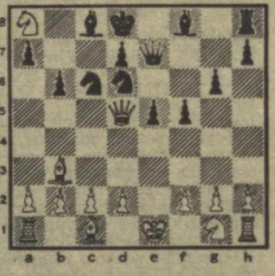

Юзага келган вазиятга яхшилаб разм солинг: оқ фарзин хавф остида, қора сипоҳу пиёдалар марказни эгаллаб олган, оқ шоҳга яширинадиган пана жой топиш қийин. Бу ҳолларнинг ҳаммаси биргаликда вужудга келган позиция қораларнинг фойдасига эканлигидан далолат беради. Дарвоқе, оқлар учун тузукроқ ҳимояланиш йўлларини ахтариш ҳозир ҳам давом этиб келмоқда. Позициявий мулоҳазалар асосида берилган қурбонлар ана шунақа умрбоқий бўлади.

Сизлар ҳам бу позицияни мустақил таҳлил қилиб чиқсангиз, шерик топиб, биргаликда уни амалий синовдан ўтказсангиз, кони фойда.

Французча ҳимояда ҳам ажойиб сифат қурбони учраб туради.

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Кc3 Кf6 4. Сg5 Сe7 5. e5 Кfd7 6. С:e7 Ф:e7 7. Фd2 0-0 8. Кd1.

Бу ерда 8. f 4 ҳам яхши: 8... c5 9. Кf3 Кc6 10. g3 ва ҳоказо.

8... c5 9. c3 Кc6 10. f4 f6 11. Кf3 cd 12. cdfe 13.fe Л: f3! 14.gf Фh4 +

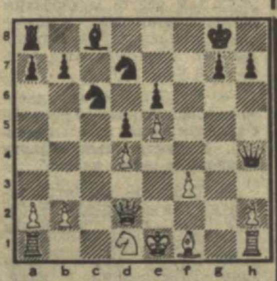

Энди ўйин шундай давом этиши мумкин.

I. 15. Фf2 К: d4! 16. Ф: h4 К:f3+ ва қоралар фарзинни, сўнгра тез орада e5 даги пиёдани ҳам ютиб олди: **17. Крf2 К:h4 18. Крg3 Кg6.**

II. 15. Кf2 К:d4 16. 0-0-0 К: f3 17. Фe3 Кd:e5 18. Кd3 d4! 19. Фe2 К: d3+ 20. Л:d3 (20. Ф:d3 бўлса, 20... Фf4+ 21. Крb1 e5) 20... Фf4 + 21, Крb1 Кe5.

Қалай, қораларнинг позицияси сизга ёқадими? Буни ҳам амалий ўйинда кўрсангиз бўлади.

Бунисн — вазифа

Қуйидаги позицияни тахтага теринг.

Оқлар: Крf5, Лb7, пиёда— g6. **Қоралар:** Крh8, Сe5.

Бу амалий ўйиндан олинган мисолда оқлар ютадиган йўлни топишга уриниб кўринг-чи.

ЖАВОБЛАР: Этюд № 2. 1. Лg7+! Кр:h8 2. Лh7 +Крg8. 3. g7!! ва ютуқ. Масала № 3. 1. Фh7 + К: h7 2. Кg6 + Крg8. 3. Сd5х.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

• *Тингланг, томоша қилинг*

1 август, шанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». 9.35 — Спортчиларга маслаҳатлар. 10.10 — Мультфильм. 11.05 — Рақсдаги ҳаёт. 11.50 — Экологик кундалик 12.20— Қалбга яқин қўшиқлар. 13.00 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 13.40 — К. Ваншенкин. «Ўзлигингни излаш». 14.30 — Ҳамдўстлик 15.00 — Дунё воқеалари 15.20 — «Катта оила». Бадиий фильм. 17.05 — Ўсимликлар дунёси. 18.05— Камалак. 18.40 — Толпай қўшиқлари. Вокал туркум. 19.05 — Мультфильмлар. 19.45 — «Робин Гуд». Бадиий фильм. 3-фильм — «Ошиқ Менестрель», 4-фильм — «Қирол масхарабози». 21.30 — Время. 22.05 — Шанба оқшомида. 23.05 — Янгиликлар. 23.10 — Оперетта, оперетта.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Фан ва техника. 9.30— Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — Иван Сергеевич Тургенев. Ҳаёти ва ижоди. 11.15 — Сиз яратган боғ. 11.45 — Фильм-концерт. 12.10 — «Қирғоқ». Бадиий фильм. 14.25 — Мультфильмлар. 14.50 — «Чўл қироли Лир». Телеспектакль. 16.25 — Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг. 17.50 — Саломатлик, кучқувват, нафосат. 18.40 —Реклама. 18.45 — «Узоқ Шарқ». 18.55 — Инсон. Ер. Коинот. 19.25 — Чех филармонияси — ёшларга. 20.10 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — «Биринчи муҳаббат». Бадиий фильм. 23.20 — Ҳужжатли фильм. 23.45 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Салом кичкинтойлар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.45 — «Буланка пансиони». Бадиий фильм. 10.20 — Ёшлик. 11.05 — КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари — ҳаётга! 11.55 — Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз. 12.35 — «Инқилоб тонги». Спектакль. 14.45 — Спорт шарҳи. 15.30 — Замандас. 17.55 — Тенгдош. 18.55 — Абитурнент-87. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фан уфқлари. 20.15 —Ҳужжатли фильм. 20.30—Ахборот. 20.50 — Цирк. 21.30 — Время. 22.05 — Мусиқамиз хазинасидан. 23.05 — «Ўз севгилингни топ». Бадиий фильм.

УзТВ-II. Душанба. 18.30 — Мен яшайдиган олам. 19.00 — Болалар учун фильм. 21.30 Время.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — «Ёшлик». 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 13.00 — Чорвадор. 13.30— Н. Брегвадзе ва В. Кикабидзе иштирокида концерт. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.15 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 16.30 — Давр, воқеалар, кишилар. 17.00 — Талабларга биноан концерт. 18.15 — Фан уфқлари. 18.30 — «Кичик пазанда». Радиоинсценировка. 19.20 — «Ёшлик». 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.20 — «Шанба оқшомида». 22.30 — «Бир жуфт қўшиқ». 23.25 — Футбол. «Заря» (Ворошиловград) — «Пахтакор».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

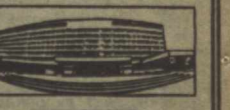

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.